

§ 16 b tilladelse efter husdyrbrugloven

Sortemosevej 2, 5883 Oure

Afgjort den 25. september 2025

Svendborg
Kommune

Datablad

Ansøger og kontaktperson	Egehøjgård v/Henrik Terkelsen Bøllemosevej 21 5892 Gudbjerg Tlf. 20 89 64 07 terkelsen.dairy@gmail.com
Husdyrbrugets navn og adresse	Egehøjgård Sortemosevej 2 5883 Oure
Ejer af ejendommen	Henrik Terkelsen
Ejendomsnummer	100002675
Matrikelnummer	7a, Lakkendrup by, Gudbjerg
Virksomhedens art	Kvægbrug
CHR-nummer	17338
CVR-nummer	21384070
P-nummer	1004901250
Virksomhedstype	Kvægbrug med et produktionsareal på over 100 m ² og en ammoniakemission på mellem 750 og 3.500 kg NH ₃ -N pr. år
Tilsynsmyndighed	Svendborg Kommune Natur og miljø Svendborgvej 135, 5762 V Skerninge Tlf. 6223 3444 landbrug@svendborg.dk
Ansøgningens skemanummer i www.husdyrgodkendelse.dk	248456
Godkendt produktionsareal	1.032 m ²
Journal nr.	25/821
Konsulent	Max Jakobsen, Miljørådgivning mjb@maxjakobsen.eu

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Svendborg Kommune med tilladelse fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering. Copyright Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Egehøjgård v/Henrik Terkelsen
Bøllemosevej 21
5892 Gudbjerg

Miljø og Teknik
Klima, Natur og Miljø
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge
Tlf. 62 23 33 33

Svendborg Kommune meddeler hermed tilladelse efter husdyrbruglovens¹ § 16 b, stk. 1 til husdyrbruget på Sortemosevej 2, 5883 Oure.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter husdyrbrugloven fra 2017.

Der meddeles dispensation for afstandskravene i husdyrbruglovens § 8 stk. 2 i forhold til vandløb og søer større end 100 m² jf. § 9 stk. 3.

Svendborg Kommune meddeler tilladelsen på baggrund af de indsendte oplysninger og de fastsatte vilkår, og det afgøres, at husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Dato: 25. september 2025

Godkendt:

Mette Skjold Sørensen

Miljøsagsbehandler

Annonceret på Svendborg Kommunes hjemmeside den 25. september 2025.

Klagefristen udløber den 23. oktober 2025.

Søgsmålsfristen udløber den 25. marts 2026.

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. LBK nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer (husdyrbrugloven).

Resumé

Henrik Terkelsen har søgt Svendborg kommune om godkendelse til at etablere en gyllebeholder på 5.000 m³ på Sortemosevej 2, 5883 Oure. Samtidig godkendes dyreholdet efter de seneste regler på området, hvilket betyder, at det eksisterende staldareal godkendes til hold af dyretypen "Malkekøer, kvier og stude".

Der er søgt om at etablere en ny gyllebeholder placeret nord for den eksisterende gyllebeholder. Den ansøgte beholder vil være 36 m i diameter og vil have en sidehøjde på ca. 2,5 m. Yderligere ca. 2,5 m vil være under terræn. Beholderen monteres med teltoverdækning, der på det højeste punkt vil være ca. 9 m over terræn.

Der sker ingen ændringer eller udvidelser i eksisterende staldanlæg.

Med den ønskede placering overholder gyllebeholderen ikke afstandskrav til vandløb og søer på over 100 m². Svendborg kommune giver dispensation for afstandskravet og stiller samtidig vilkår om beplantning.

For at overholde ammoniakdepositionen på omkringliggende naturområder, er det nødvendigt at overdække den nye gyllebeholder, hvorfor der stilles vilkår herom. Med de opstillede vilkår vurderes det, at etableringen af ny gyllebeholder samt godkendelse af eksisterende staldareal (produktionsareal) til dyretypen "Malkekøer, kvier og stude i sengestald med på fast gulv" ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet.

Placeringen af den ansøgte gyllebeholder kan ses på nedenstående kort:

Al husdyrgødning håndteres som flydende husdyrgødning og ledes til gyllebeholderne. Ammoniakfordampningen stiger fra 1.836 kg N/år til 2.040 kg N/år.

Husdyrbruglovens grænseværdier for påvirkning af natur er overholdt. Nærmeste naturområde er en § 3 beskyttet mose. Der er med udgangspunkt i bl.a. naturområdets tilstand og øvrig tilførsel af næringsstoffer vurderet, at ammoniakdepositionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en tilstandsændring af dette naturområde.

Husdyrbruglovens lugtkriterier overholdes i forhold til nærmeste nabo, samlet bebyggelse som byzone.

Der er fastsat støjgrænser i henhold til Miljøstyrelsens vejledninger for støj – og det er vurderet, at støjgrænserne overholdes.

Antallet af transporter til og fra ejendommen øges fra 898 til 1.103 transporter pr. år. De øgede transporter kommer af kørsel til og fra ejendommen med flydende husdyrgødning. Udbringning af den øgede mængde husdyrgødning afvikles i kortere perioder i forår og efterår. Der vurderes, at støj fra driften samt transport ikke medfører væsentlige gener. Det er desuden vurderet, at husdyrbruget ikke giver anledning til øvrige gener fra eksempelvis støv, lys, skadedyr, affald mv.

Det vurderes, at det ansøgte husdyrbrug ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Indholdsfortegnelse

Datablad.....	2
Resumé.....	4
Indholdsfortegnelse.....	6
Indledning.....	8
Svendborg Kommunes afgørelse	8
<i>Lovgrundlag.....</i>	<i>8</i>
<i>Afgørelse med vilkår</i>	<i>8</i>
<i>Generelle forhold.....</i>	<i>12</i>
<i>Retsbeskyttelse</i>	<i>12</i>
<i>Klagevejledning</i>	<i>13</i>
<i>Søgsmål.....</i>	<i>14</i>
Miljøteknisk redegørelse	15
<i>Vurdering af ansøgers miljøtekniske redegørelse</i>	<i>15</i>
<i>Ejendomsforhold.....</i>	<i>15</i>
Ansøger og ejerforhold	15
Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug.	15
Biaktiviteter	16
<i>Placering.....</i>	<i>16</i>
Husdyrbrugets beliggenhed, afstandskrav og planmæssige forhold	16
Varetagelse af landskab, kulturhistorie, rekreative og geologiske værdier mv.	22
<i>Husdyrbrugets anlæg.....</i>	<i>26</i>
Produktionsareal	26
Drift af staldanlæg	27
Ventilation	28
Rengøring	28
<i>Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>28</i>
Ammoniakdeposition til naturområder	29
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter).....	33
Lugt.....	35
Støj.....	36
Rystelser	43
Transport.....	43
Støv	44
Lys	45

Skadedyr	45
Affald.....	46
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.....	47
<i>Forebyggelse og begrænsning ved uheld.....</i>	<i>48</i>
<i>Egenkontrol og Overvågning.....</i>	<i>49</i>
Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)	49
<i>Offentlig høring.....</i>	<i>49</i>
<i>Konklusion</i>	<i>49</i>
BILAG	50
Bilag 1. Miljøansøgning og opbevaringskapacitetsberegning	51
Bilag 2. Oversigtskort – placering af bygninger	67
Bilag 3. Støj	68

Indledning

Svendborg Kommune har, via konsulent Max Jakobsen, Miljørådgivning, den 8. januar 2025 modtaget ansøgning om at etablere en gyllebeholder på 5.000 m³ på Sortemosevej 2, 5883 Oure. Ansøgningen er indsendt via Miljøstyrelsens digitale ansøgningssystem og har skemanummer. 248456. Der er søgt om at godkende det eksisterende produktionsareal på 1.032 m² til dyretypen "Malkekøer, kvier og stude i sengestald på fast gulv". Denne kategori indeholder også opstaldningstypen "dybstrøelse", som der er i et af de eksisterende staldafsnit.

Der sker ingen ændringer i eksisterende staldareal, gulvtype eller i dyretypen med det ansøgte.

Svendborg Kommune meddeler tilladelse og fører tilsyn med husdyrbrugets miljøforhold.

Der er tidligere meddelt følgende godkendelser efter husdyrbrugloven:

- § 11 miljøgodkendelse af 30. september 2010
- Afgørelse om ikke-godkendelsespligt af 26. februar 2016

Denne tilladelse meddeles efter husdyrbrugloven og er opdelt i 3 dele.

Første del er Svendborg Kommunes afgørelse, som indeholder vilkårene for tilladelsen.

Anden del er en miljøteknisk redegørelse, som danner grundlag for de opstillede vilkår i tilladelsen.

Tredje del er en samling af relevante bilag. Bilag 1 er ansøgers indsendte miljøtekniske rapport, som Svendborg Kommunes afgørelse er baseret på.

Svendborg Kommunes afgørelse

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven² med tilhørende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse³, husdyrgødningsbekendtgørelse⁴ samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Der har været foretaget høring af et udkast til miljøtilladelse i perioden 4. – 18. september 2025 af 6 parter i sagen (placeret indenfor lugtkonsekvensradius samt ejere af tilstødende matrikler). Der er ikke indkommet høringssvar.

Afgørelse med vilkår

Svendborg Kommune tillader hermed husdyrbruget på Sortemosevej 2, 5883 Oure, matrikelnummer 7a, Lakkendrup by, Gudbjerg, i henhold til § 16 b, stk. 1 i husdyrbrugloven.

² Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. LBK nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer (husdyrbrugloven).

³ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, BEK nr. 1089 af 16. oktober 2024 (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

⁴ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning, BEK nr. 2243 af 29. november 2021 (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Tilladelsen meddeles til ejeren af husdyrbruget, pt. Ansøger Henrik Terkelsen, der dermed er ansvarlig for, at husdyrbruget placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne tilladelse.

Det afgøres samtidig, at tilladelsen af husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Samtidig meddeles der dispensation efter husdyrbruglovens § 9, stk. 3 i forhold til afstandskrav til vandløb og søer større end 100 m². i husdyrbruglovens § 8 stk. 2.

Tilladelsen omfatter hele husdyrbruget, og tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra den dato, hvor tilladelsen er meddelt.

Hvis tilladelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden efterfølgende år, bortfalder den del af tilladelsen, som ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Tilladelsen gives på baggrund af de oplysninger, som ansøger har sendt frem, den miljøtekniske redegørelse og på følgende vilkår:

Husdyrbrugets byggeri

1. Etablering af ny gyllebeholder på 5.000 m³, skal ske på den ansøgte placering, som vist på bilag 2.
2. Gyllebeholderen må etableres med følgende dimensioner:

Anlæg	Grundplan	Diameter	Sidehøjde over terræn	Total højde
Ny gyllebeholder	1.020 m ²	36 m	2,5 m	9 m

3. Ny gyllebeholder må placeres 80 m fra vandløb og søer over 100 m².
4. Der skal senest 1 måned før igangsættelse af byggeriet fremsendes en redegørelse for, at afstandskravet til dræn er overholdt.

Landskabelige hensyn

5. Ny gyllebeholder skal etableres i grålige farver (betonelementer). Overdækninger skal etableres i lys grå/grålige farver.
6. Jordvolden skal etableres inden den nye gyllebeholder på 5.000 m³ tages i brug. Jordvolden skal placeres vest, nord og nordøst om gyllebeholderen som vist på bilag 2.
7. Der skal etableres beplantning. Beplantningen skal etableres inden ibrugtagning af den nye gyllebeholder og beplantningen skal bestå af minimum tre rækker af egnstypiske arter, som i løbet af ca. 5 år giver en effektiv afskærmning. Beplantningen må ikke kunne skade beholderen. Der må f.eks. ikke plantes hyld, poppel, pil, bøg eller rød-el indenfor 6 m af gyllebeholderen.

Beplantningen skal løbende vedligeholdes, og ved nedskæring skal det sikres, at der er tilbageværende planter, der fortsat kan afskærme effektivt.

8. Den ansøgte gyllebeholder på 5.000 m³ skal fjernes, når den ikke længere er nødvendig for driften.

Produktionsstørrelse og staldindretning

9. Der må anvendes et staldanlæg med et samlet produktionsareal på 1.032 m². Produktionsarealet skal placeres og indrettes med staldsystem som angivet i den efterfølgende tabel, og med følgende dyrearter, dyretyper:

Stald	Dyretype	Total areal m	Produktionsareal m	Staldsystem
Nr. 1 Kostald	Malkekøer, kvier, stude	1.800	1.032	Sengestald med fast gulv

Teknologi - Fast overdækning af gyllebeholderne

10. Den ansøgte gyllebeholder på 1.020 m² skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning eller tilsvarende fast overdækning.

Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningerne noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation.

Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Gødning – opbevaring og håndtering

11. Påfyldning af gylle skal ske således, at der ikke kan ske spild uden for gyllebeholderen.
12. Der skal etableres en tankplads ved ny gyllebeholder, som indrettes med fast bund og afløb til gyllesystemet. Afløbet skal være dimensioneret således, at større spild kan opsamles.

Rengøring

13. Staldanlægget skal renholdes og rengøres i et omfang, så der til hver en tid opnås en god staldhygiejne, og de miljømæssige gener begrænses.

Støj

14. Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved boliger eller opholdsarealer ved boliger må ikke overstige følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den

pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

15. Omrøring i forbindelse med udbringning af gylle må forekomme 15 minutter hver time i dagtimerne på hverdage mellem kl. 7-18 og på lørdage mellem kl. 7-14.
16. Påfyldning af gyllevogn/lastbil med pumpe må forekomme to gange i timen af 4 minutters varighed i tidsrummet 7-18 på hverdage og lørdag mellem kl. 7-14. Der må desuden læsses gylle to gange i timen mellem kl. 22-23 af 4 minutters varighed på lørdage mellem kl. 14-18 og på søn- og helligdage mellem kl. 7-18. Mellem kl. 6-7 må der læsses en gang af 4 minutters varighed.
17. Levering af gylle til gyllebeholderne må forekomme to gange i timen af 2,5 minutters varighed i dagtimerne mellem kl. 7-18 på hverdage, lørdag mellem kl. 7-14.
18. Levering af gylle til gyllebeholderne, pålæsning af gylle i gyllevogn/lastbil og levering af foder må ikke ske samtidig i tidsrummet 22-7 (natperioden). Vilkåret gælder alle ugens dage.
19. Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter gældende regler og vejledninger.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

20. Dyreholdet må ikke give anledning til støjgener ved de omkringliggende boliger, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
21. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støjgener fra husdyrbruget, skal der foretages støjreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Støv

22. Driften må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
23. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener, skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Lys

24. Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
25. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.
26. Udendørs lyskilder skal indrettes så lyskeglen er nedadrettet.

Skadedyr og fluer

27. Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter mv.) på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrslaboratorium.
28. Hvor foder opbevares og håndteres, skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Affald

29. Både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.
30. På forlangende fra tilsynsmyndigheden skal der kunne fremvises dokumentation for bortskaffelse af både farligt og ikke-farligt affald.

Generelle forhold

Miljøtilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændringer, der kan medføre en forøget forurening eller andre virkninger på miljøet før Svendborg Kommune har meddelt godkendelse hertil. Det vil blandt andet omhandle ændring eller udvidelse af produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg, dyreholdets sammensætning, plansiloanlæg, faste pladser med afløb til brug for kalvehytter, fortanke og opsamlingsbeholdere til ensilagevand eller forhold omkring støj, transport m.v. Svendborg Kommune skal desuden hurtigst muligt orienteres om ændringer i ejerforhold.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Svendborg Kommune gør endvidere opmærksom på, at en afgørelse efter § 16 b, efter reglerne i Husdyrbrugloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at en eventuel byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos kommunen.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne tilladelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 stk. 1 husdyrbrugloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til husdyrbruget inden for de første 8 år efter meddelelsen af tilladelsen medmindre,

- Der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- Forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- Forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,

- Væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
- Det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Husdyrbrugets egenkontrol er undtaget for retsbeskyttelsen, og tilsynsmyndigheden kan revidere denne for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening, eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. § 53 stk. 2 i husdyrbrugloven.

Retsbeskyttelsesperioden regnes fra datoen for denne tilladelse. Påklages tilladelsen, regnes perioden fra den dato, hvor Miljø- og Fødevareklagenævnet træffer afgørelse vedrørende klagen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er ansøger, enhver med en individuel, væsentlig interesse i sagen samt forskellige myndigheder, foreninger og organisationer (jf. kapitel 7 i husdyrbrugloven). Klagenævnet afgør, om du er klageberettiget.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen på følgende link: <https://kpo.naevneneshus.dk/>. Klagen sendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyret er 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen og i visse andre tilfælde. For mere information, se Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside, <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke indsendes via klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Svendborg Kommune. Vi videresender herefter din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Klagen skal være indgivet senest 4 uger efter, at afgørelsen er blevet offentligt annonceret. Du kan finde tilladelsen på Svendborg Kommunes hjemmeside www.svendborg.dk, og klagefristen er dermed **den 23. oktober 2025**.

Hvis afgørelsen påklages, vil Svendborg Kommune senest tre uger efter klagefristens udløb videresende klagen til behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet sammen med vores bemærkninger til sagen og klagepunkterne. Bemærkningerne sendes også til klagesagens parter.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Hvis afgørelsen udnyttes i klageperioden, eller mens en eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet, sker dette på ansøgers egen regning og risiko.

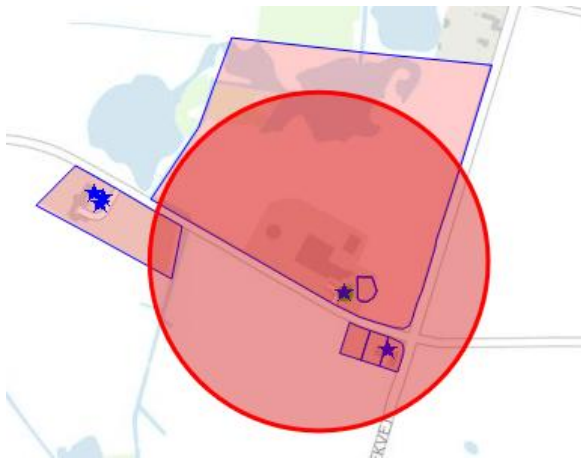
Følgende er orienteret om afgørelsen:

Ansøger:

- Henrik Terkelsen, Bøllelosevej 21, 5892 Gudbjerg.

Parter:

Naboer indenfor lugtkonsekvenszone på 203 m og tilstødende matrikler:

Myndigheder

- Styrelsen for Patientsikkerhed (stps@stps.dk)

Foreninger og organisationer:

- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, info@rgo.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Orientering om denne afgørelse er desuden sendt til ansøgers konsulent Max Jakobsen, Miljørådgivning. Lokalforeningen af Dansk Ornitologisk Forening svendborg@dof.dk er ligeledes blevet informeret.

Søgsmål

Ønskes tilladelsen prøvet ved domstolene skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt jf. § 90 i husdyrbrugloven.

Fristen for at anlægge søgsmål er den 25. marts 2026.

Miljøteknisk redegørelse

Denne miljøredegørelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for redegørelsen er den indsendte ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

I den indsendte digitale ansøgning (skema nr.: 248456) er der gennemført beregninger for det ansøgte husdyrbrugs påvirkning af de omkringboende og de nærmeste naturområder. Endvidere er der redegjort for, hvordan husdyrbruget anvender den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Vurdering af ansøgers miljøtekniske redegørelse

Svendborg Kommune har gennemgået ansøgningsmaterialet, samt det indsendte skema i husdyrgodkendelse.dk, og vurderer, at oplysningskravet, der er beskrevet i kapitel 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er opfyldt.

Ansøgningsmaterialet er vedlagt som bilag 1. Svendborg Kommune har taget udgangspunkt i ansøgers beskrivelser af det ansøgte, samt beregningerne i det digitale ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk i forhold til de vurderinger og konklusioner der er gennemført i de efterfølgende afsnit.

Ejendomsforhold

Ansøger og ejerforhold

Tilladelsen meddeles til husdyrbruget på Sortemosevej 2, 5883 Oure. Ansøger og ejer pt. er Henrik Terkelsen, Bøllemosevej 21, 5892 Gudbjerg.

Ejer er dermed ansvarlig for, at husdyrproduktionen placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse, samt at de ansatte på ejendommen er bekendt med godkendelsens vilkår.

Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug.

Er et husdyrbrug, der er omfattet af godkendelses- eller tilladelsespligten efter 16 b, forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, skal husdyrbrugene godkendes eller tillades samlet.

Ansøger har oplyst, at han ejer en anden ejendom Bøllemosevej 21, 5895 Gudbjerg, og at der er husdyrproduktion på den ejendom. Svendborg Kommune vurderer, at dette er korrekt. Ejer oplyser, at der ikke er tale om teknisk-, forurenings- eller driftsmæssig samdrift mellem ejendommene.

Kriteriet for at to husdyrbrug er forureningsmæssigt forbundet er, hvis afstanden mellem husdyrbrugene er 100 meter eller derunder. Er afstanden mellem husdyrbrugene mere end 100 meter, er husdyrbrugene forureningsmæssigt forbundne, hvis afstanden mellem husdyrbrugene er lig med eller kortere end 50 pct. af den ukorrigerede geneafstand for beregnet for lugt til enkeltboliger i landzonen uden landbrugspligt.

De to husdyrbrug er beliggende 4,7 km fra hinanden. Den ukorrigerede afstand til enkeltbolig i landzonen er for Sortemosevej 2 på 57 m og for Bøllemosevej 21 er afstanden 289 m. Svendborg Kommune vurderer, at der *ikke* er tale om to forureningsmæssig sammenhængende husdyrbrug. Da husdyrbrugene ikke er forureningsmæssigt forbundne, er det irrelevant at vurdere om de er teknisk eller driftsmæssigt forbundne. Husdyrbrugene skal dermed godkendes hver for sig.

Vurdering af sammatrিকuling

I følge husdyrbruglovens § 3 stk. 1 skal husdyranlæg på samme ejendom godkendes samlet.

I følge Geodatastyrelsens matrikelregister består ejendommen af 2 matrikler. Det ansøgte husdyranlæg ligger på hovedmatriklen, og der ligger ikke stalde, gødningsopbevaringsanlæg eller andre driftsbygninger til brug for husdyrhold på de øvrige matrikler.

Svendborg Kommune vurderer derfor, at alle ejendommens anlæg er indeholdt i det ansøgte.

Biaktiviteter

Ansøger har oplyst, at der ikke er andre aktiviteter på husdyrbruget, der er omfattet af krav om godkendelse eller tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven.

Svendborg Kommune har ikke oplysninger som indikerer, at der skulle være tale om biaktiviteter og vurderer derfor, at dette ikke er tilfældet.

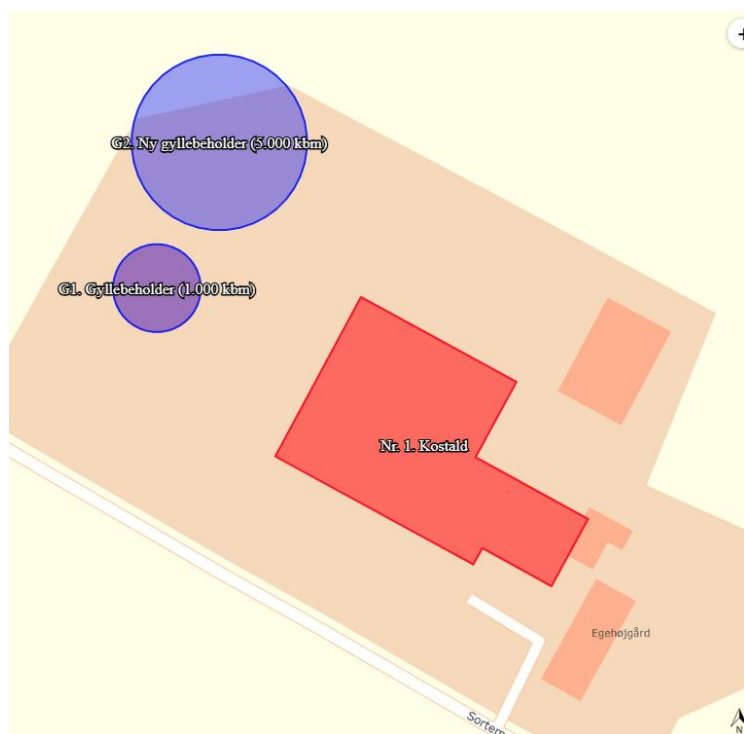
Placering

Husdyrbrugets beliggenhed, afstandskrav og planmæssige forhold

Husdyrbruget ligger ca. 2 km sydvest for Gudme. Der er et eksisterende produktionsareal til kvæg på 1.032 m². Der sker ikke ændringer eller udvidelser i staldarealet. Der er en eksisterende gyllebeholder på 1.000 m³ på ejendommen med en diameter på 18 m.

Der er søgt om at etablere en ny gyllebeholder på 5.000 m³. Gyllebeholderen bliver 36 m i diameter med en benhøjde på 2,5 m over terræn og beholderen etableres med teltoverdækning. Den fulde højde i centrum af beholderen bliver på ca. 9 m.

Placeringen af husdyranlæggets eksisterende og den ansøgte gyllebeholder fremgår af nedenstående kort og af bilag 2:

De efterfølgende vurderinger af placering og miljøpåvirkningerne tager udgangspunkt i det beskrevne anlæg.

Der er på baggrund af disse vurderinger ikke fundet anledning til at ændre på placering og udformning af det nye byggeri, og der stilles derfor følgende vilkår:

Fastsættelse af vilkår:

- Etablering af ny gyllebeholder på 5.000 m³, skal ske på den ansøgte placering, som vist på bilag 2.
- Gyllebeholderen må etableres med følgende dimensioner:

Anlæg	Grundplan	Diameter	Sidehøjde over terræn	Total højde
Ny gyllebeholder	1.020 m ²	36 m	2,5 m	9 m

Afstandskrav

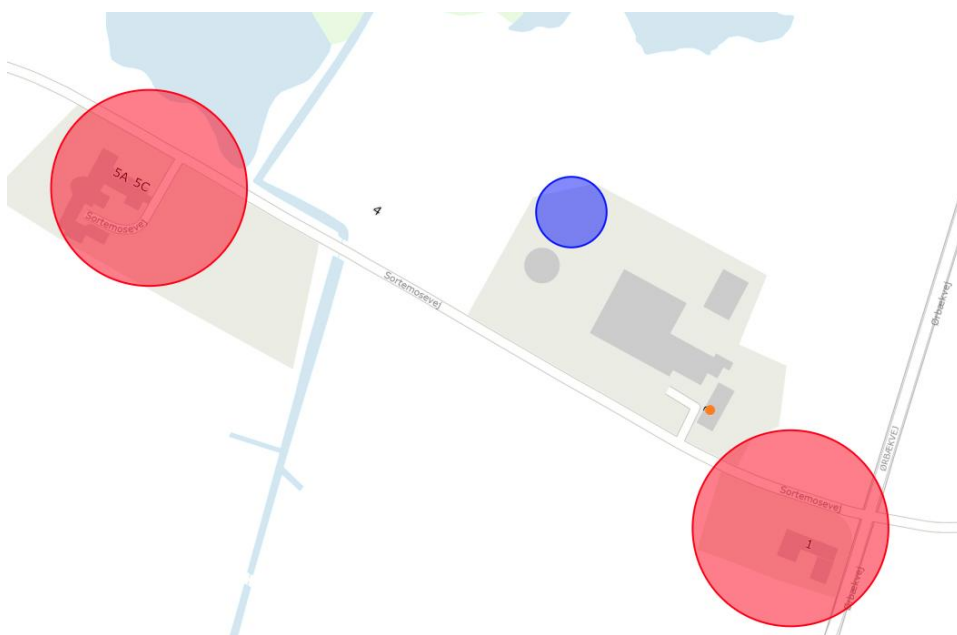
Svendborg Kommunes bemærkninger og vurdering

Dette afsnit vurderer anlæggets placering i forhold til afstandskrav i §§ 6-8 i husdyrbrugloven.

§6

Etablering, udvidelse og ændringer af husdyranlæg samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening er ikke tilladt indenfor 50 m fra nedenstående boliger og områder.

Placering, afstand og krav fremgår af det efterfølgende oversigtskort og tabel:

Placering af gyllebeholder i forhold til nærmeste naboer. Røde cirkler illustrerer 50 m afstandskrav til boligerne.

Område	Afstandskrav	Afstand målt fra nybyggeri
Eksisterende eller kommuneplanlagt byzone eller sommerhusområde	50 m	1.930 m (Byzone ved Gudme)
Område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 m	1.930 m (lokalplan 85 for område ved Gryagervej i Gudme)
Nabobeboelse	50 m	181 m (Sortemosevej 1)

Svendborg Kommune vurderer, at de valgte udpegninger og afstande er korrekte, og at det ansøgte projekt overholder de fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens § 6.

§7

Ifølge husdyrbruglovens §7 må der ikke etableres, udvides eller ændres husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg inden for 10 m fra ammoniakfølsomme naturtyper.

Der ligger ingen naturområder indenfor 10m fra det ansøgte anlæg.

§8

Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening skal overholde en række afstandskrav til f.eks. vandindvindingsanlæg, dræn mv. Afstandskravene og afstanden til de konkrete anlæg/områder fremgår af den efterfølgende tabel.

Anlægstype	Afstandskrav	Afstand målt fra nybyggeri/anlæg med forøget forurening
1) Enkelt vandindvindingsanlæg, Ørbækvej 247	25 m	340 m
2) Fælles vandindvindingsanlæg, Gudbjerg Vandværk	50 m	2.400 m
3) Vandløb (herunder dræn) og søer (afstandskrav for byggeri generelt)	15 m	80 m
For gyllebeholdere gælder desuden, at de skal overholde 100 m's afstand til vandløb og søer over 100 m ² .	100 m	80 m

4) Offentlig vej, privat fællesvej, Sortemosevej	15 m	100 m
5) Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m
6) Beboelse samme ejendom	15 m	100 m
7) Naboskel	30 m	54 m

Svendborg Kommune vurderer, at det ansøgte projekt overholder de fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens § 8 med undtagelse af afstandskrav til vandløb og søer over 100 m² som det er beskrevet i § 8 stk. 2. Jf. § 9 stk. 3 kan der søges om dispensation for overholdelse af afstandskravene i § 8.

Ansøger søger dispensation

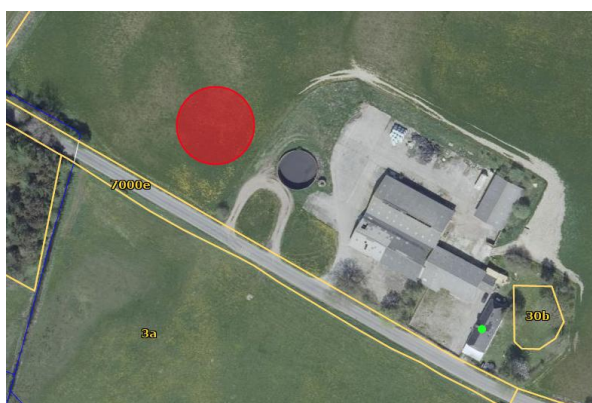
”Placeringen af den nye gyllebeholder er valgt, så den ligger hensigtsmæssigt i forhold til ejendommens eksisterende gyllebeholder, og logistikken omkring fyldning og tømning af beholderen. Den eneste alternative placering af gyllebeholderen, der opfylder alle afstandskrav, er en placering øst for ejendommens bygninger ud mod Ørbækvej. Denne placering er fravalgt, da det vil betyde, at der skal etableres nye til- og frakørselsveje til ejendommen, og da transporterne til og fra den nye gyllebeholder vil komme til at ligge lige overfor en nabobeboelse eller ud til en større trafikeret vej (Ørbækvej).

Det mest hensigtsmæssige er at bruge de eksisterende til- og frakørselsveje til ejendommen ved den eksisterende gyllebeholder. Der etableres en terrænregulering i form af en jordvold omkring den ansøgte gyllebeholder (jf. ansøgningsmaterialets bilag 1). Jordvolden vil have en højde på ca. 0,5 meter, og kan dermed tilbageholde et eventuelt gyllespild.

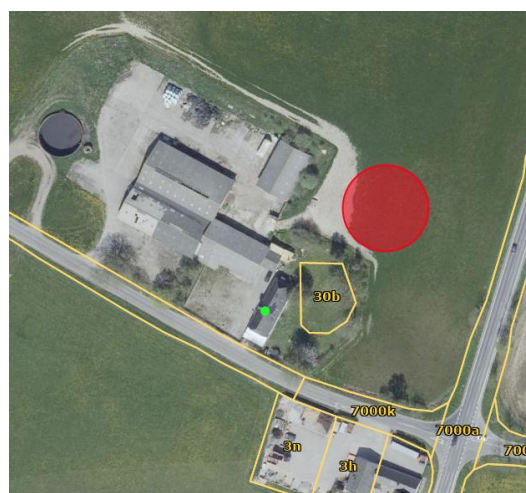
På den baggrund vurderes det, at der ikke er risiko for væsentlig miljøskade som følge af den ansøgte placering af gyllebeholderen, når der etableres en jordvold”.

Svendborg Kommunes vurdering

Svendborg Kommune har overvejet alternative placeringer til gyllebeholderen i forhold til at overholde afstandskravene i husdyrbruglovens § 8.

Placering vest for anlægget.

Placering øst for anlægget.

Med en placering vest for den eksisterende gyllebeholder, vil den nye gyllebeholder være placeret tættere på vandløb. Placeringen er ligeledes tættere på nabobeboelsen på Sortemosevej 5 og tættere på offentlig vej.

En placering øst for anlægget vil betyde at afstandskravet til vandløb og søer over 100 m² kan overholdes. Ved denne placering skal der etableres nye til- og frakørselsforhold og nærhed til nærmeste nabo er langt tættere, hvilket vurderes potentielt at kunne medføre flere støjmæssige og trafikmæssige gener for denne nabo. Placeringen i landskabet er mere dominerende på denne placering og afstandskravet til naboskel kan ikke overholdes med denne placering og placeringen vil kræve en dispensation hertil.

Med en placering enten vest eller øst for ejendommen, vil den nye gyllebeholder ligge langt mere synlig i landskabet og placeringen vil ikke, på samme måde, som den ansøgte placering, give et samlet indtryk af ejendommen som landbrugsejendom. Svendborg Kommune vurderer at den ansøgte placering er mest hensigtsmæssig i forhold til både vandmiljø og øvrige afstandskrav samt af hensyn til de landskabelige værdier, når der stilles vilkår til beskyttelse af vandmiljøet. Jf. husdyrgødningsskemaets regler i § 20 stk. 3 og 4, skal der etableres en barriere/jordvold omkring den nye gyllebeholder. Der er ligeledes regler i forhold til i hvilken afstand barrieren/jordvolden skal være fra gyllebeholderen og afstand til skel samt krav om, hvor meget flydende husdyrgødning, barrieren/jordvolden skal kunne tilbageholde. Svendborg kommune stiller derfor ikke vilkår om etablering af barriere/jordvold, da dette er omfattet af generelle regler, men Svendborg Kommune stiller vilkår om placeringen af barrieren/volden samt beplantning. Beholderen skal ligeledes udstyres med alarm jf. husdyrgødningsskemaets § 20, stk. 1 og beholderen vil blive underlagt 5-års beholderkontrol, mod de normale 10 års-intervaller på grund af beliggenheden i forhold til vandmiljøet. Disse regler fremgår af beholderkontrollens bekendtgørelse⁵. Svendborg Kommune vurderer at der ikke skal stilles skærpede regler herudover.

Fastsættelse af vilkår:

- *Ny gyllebeholder må placeres 80 m fra vandløb og søer over 100 m².*
- *Jordvolden skal etableres inden den nye gyllebeholder på 5.000 m³ tages i brug. Jordvolden skal placeres vest, nord og nordøst om gyllebeholderen som vist på bilag 2.*
- *Der skal etableres beplantning. Beplantningen skal etableres inden ibrugtagning af den nye gyllebeholder og beplantningen skal bestå af minimum tre rækker af egnstypiske arter, som i løbet af 5 år giver en effektiv afskærmning. Beplantningen må ikke kunne skade beholderen. Der må f.eks. ikke plantes hylde, poppel, pil, bøg eller rød-el indenfor 6 m af gyllebeholderen.*
Beplantningen skal løbende vedligeholdes, og ved nedskæring skal det sikres, at der er tilbageværende planter, der fortsat kan afskærme effektivt.
- *Den ansøgte gyllebeholder på 5.000 m³ skal fjernes, når den ikke længere er nødvendig for driften.*

Dræn

⁵ Bekendtgørelse om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft, nr. 544 af 22. maj 2025

Ifølge husdyrbrugloven må der ikke være permeable rør/dræn indenfor 15 meter af projektet. Ifølge ansøgers oplysninger omkring drænføring, så er der umiddelbart ikke dræn indenfor 15 m af den planlagte nye gyllebeholder. Der er ikke fremsendt yderligere oplysninger herom.

Svendborg Kommune har ikke – ud over ansøgers oplysninger - konkret viden om placering af dræn i området, hvor projektet gennemføres. Ejer af husdyrbruget er til hver en tid forpligtet til at sikre, at afstandskravet til dræn overholdes i forhold til etableringer, udvidelser eller ændringer, hvor forureningen øges. Der skal derfor senest 1 måned før byggeriet sættes i gang sendes en redegørelse til Svendborg Kommune, der bekræfter, at afstandskravet til dræn er overholdt. Svendborg Kommune gør opmærksom på, at omlægning i faste rør, fjernelse af dræn i faste rør samt ændret placering kræver, at der udarbejdes en tilladelse efter vandløbsloven – reguleringen af dræn må ikke gennemføres før Svendborg Kommune har meddelt tilladelse efter vandløbsloven.

Fastsættelse af vilkår:

- *Der skal senest 1 måned før igangsætning af byggeriet sendes en redegørelse til Svendborg Kommune om, at afstandskravet til dræn er overholdt.*

Beskyttelseslinjer og planmæssige forhold

Svendborg Kommune vurderer at de ansøgte nye bygninger, ikke er placeret indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder
- Sø og å beskyttelseslinjer
- Skovbyggelinjer (300 meter)
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsdelen
- Beskyttede diger
- Fredede områder / Fredninger
- Kulturmiljø / særligt værdifulde kulturmiljøer
- Større uforstyrrede landskaber
- Landskabelige interesseområder

Erhvervsmæssig nødvendig

De fleste driftsbygninger på en landbrugsejendom må anses for at være erhvervsmæssige nødvendige. Meget store landbrugsbygninger med industriel karakter eller fællesanlæg, der knytter sig til driften på flere ejendomme vil dog ikke anses for at være erhvervsmæssige nødvendige. I vurderingen af den erhvervsmæssige nødvendighed er det også relevant at vurdere, om der på ejendommen forefindes en eksisterende bygningsmasse, der kan erstatte et nyt byggeri.

Der er i ansøgningen søgt om dyretypen "Malkekøer, kvier og stude" og der er i den eksisterende drift en opbevaringskapacitet på 1.000 m³. Svendborg Kommune vurderer, at den ansøgte gyllebeholder er erhvervsmæssigt nødvendig i forhold til at sikre tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen ved hold af malkekøer. Beregningen er foretaget ud fra en "worst case"-beregning med hold af malkekøer og fuld belægning i staldanlægget. Der er anvendt normtal fra Århus Universitets "Normtal for husdyrgødning 2024/2025".

Ansøger skriver at det forventes, at der vil blive holdt kvier i staldanlægget. Med hold af kvier, vil mængden af husdyrgødning være mindre og der vil være tilsvarende mindre behov for opbevaringskapacitet. Med hold af kvier, vil der være tilstrækkelig opbevaringskapacitet på

ejendommen med den eksisterende gyllebeholder og den ansøgte gyllebeholder vil ikke være erhvervsmæssig nødvendig for ejendommen.

Svendborg Kommune kan give lov til at etablere landbrugsbyggeri i tilknytning til eksisterende anlæg, som ikke er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommen, hvis der foretages en grundig landskabelig vurdering. I denne sag er den ansøgte gyllebeholder nødvendig for *bedriftens* samlede opbevaringskapacitet, og ansøger har beskrevet i hvilket omfang, at beholderen indgår i den samlede bedrifts opbevaringskapacitet (flere ejede eller samdrevene ejendomme).

For sådant byggeri, som ikke er erhvervsmæssigt nødvendigt for Sortemosevej 2 som selvstændig landbrugsejendom, er det en altovervejende hovedregel, at dette kun kan opføres, hvis det vil være foreneligt med de landskabelige hensyn på stedet, dvs. landskabet kan tilgodeses gennem indplacering og farvevalg mv., og kun hvis bygningen opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse på ejendommen. Selvom sådant byggeri opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse, kan der stilles vilkår om indpasning, jf. vilkårsafsnittet nedenfor, eller meddeles afslag, hvis bygningen er uforenelig med landskabet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Den ansøgte placering er i tilknytning til eksisterende byggeri.

Svendborg Kommune har foretaget en grundig landskabelig vurdering. Se afsnittet om landskabelig vurdering. Der er på ejendommen ikke andre tekniske anlæg, der vil kunne anvendes i stedet for at etablere en ny gyllebeholder. Med i vurderingen af etablering af ny gyllebeholder, tager Svendborg Kommune også husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 24, stk. 2, i betragtning, hvori anlæg til opbevaring af flydende husdyrgødning kan placeres på en af hensyn til markdriften ønsket placering med mindre væsentlige hensyn til omgivelserne afgørende taler imod placeringen. Det betyder, at ansøger kunne have valgt at søge om en placering i det åbne land. Et argument for placering i det åbne land, er drift af landbrugsjord, hvorpå gyllen skal anvendes, som modsvarer beholderens indhold. Ansøger driver en del jord omkring Sortemosevej og omegn, hvorfor beliggenheden af gyllebeholderen på Sortemosevej 2, er relevant. Placeringen af beholderen vurderes derfor at være hensigtsmæssig i forhold til de jordarealer, som den flydende husdyrgødning, skal sprede på.

Placering i tilknytning til eksisterende byggeri

I henhold til husdyrbrugloven med tilhørende vejledning skal ny bebyggelse placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, medmindre der foreligger en særlig begrundelse for en anden beliggenhed.

Det ansøgte byggeri placeres i tilknytning til det eksisterende anlæg og i en afstand af ca. 6 m fra den eksisterende gyllebeholder. Når hele husdyranlægget betragtes, vil det visuelt fremstå samlet og som en helhed. Samlet er det Svendborg Kommunes vurdering, at det nye byggeri placeres i tilknytning til det eksisterende produktionsanlæg.

Varetagelse af landskab, kulturhistorie, rekreative og geologiske værdier mv.

Det fremgår af husdyrbrugloven, at loven særligt tilsigter, at bevare landskabet, kultur- og bymiljøer, værdifulde bebyggelser og at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource. Kulturhistoriske og rekreative værdier samt geologiske interesser betragtes oftest som en del af de landskabelige værdier. I det efterfølgende redegøres der for de parametre, der er relevante for det konkrete projekt.

Landskab

Det ansøgte byggeri placeres indenfor landskabsområdet "Gudme Dødis- og Morænelandskab", delområde jf. Svendborg Kommunes kommuneplan 2021-2033. Området er omfattet af kommuneplanens retningslinje for landskabsområder, hvor der kan ske tilpasning, hvilket betyder, at erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri kan etableres i tilknytning til

eksisterende bebyggelse under hensyn til landskabets skala, visuelle sammenhæng, terræn, eksisterende bevoksning og karaktergivende strukturer.

Landskabskarakteren for landskabsområdet, er i kommuneplanen beskrevet på følgende måde:

Landskabskarakteren

Landskabskarakteren er især betinget af det bølgede til småbakkede terræn, som brydes af lavtliggende og flade vådområder, med megen bevoksning i form af kraftige levende hegn, krat i de lavtliggende vådområder, beplantninger omkring bebyggelsen og tætte og høje hækliggende beplantninger langs vejene. Området er endvidere tæt bebygget med mange husmandssteder, som ligger samlet i enklaver tæt omkring vejene, enkelte smågårde, hvoraf enkelte ligger trukket lidt væk fra vejene samt en række større og mindre landsbyer.

Terrænet, den megen bevoksning og bebyggelse skaber et varieret, småskala landskab hvor lukkede rum afløses af stedvise og lange kig henover de lavtliggende vådområder og det bagvedliggende morænelandskab.

I områdets vestlige del ligger Sortemose som en stor, drænet og opdyrket flade kun brudt af enkelte levende hegn og kratbevoksninger. Skalaen i dette landskab er middel og landskabet fremstår enkelt. Den overordnede rumlige afgrænsning af landskabsrummet omkring Sortemose mod nord er, i modsætning til de øvrige kig over områdets vådområder, veldefineret af morænebakken vest for Lakkendrup samt Dyrehaveskov.

Området er overordnet set uforstyrret og roligt.

Strategi og indsats for hele området (16.M1), med undtagelse af Sortemose, er følgende:

Strategi og indsats

Områder hvor der skal ske en tilpasning

Hele området med undtagelse af Sortemose – 16.M1

Området er generelt forholdsvis robust overfor ændringer og områdets megen bevoksning giver gode muligheder for afskærmning af nyt byggeri. Dog skal hensynet til områdets lille skala og ret uforstyrrede fremtoning inddrages i vurderingen af nye tiltag. Endvidere skal der tages højde for de stedvist lange kig over landskabet.

Vedligeholdelse af landskabets eksisterende karakter skal således ske ved følgende hensyn:

- Nyt og industrielt præget byggeri nedtones ved dets terrænmæssige placering (lavt i terræn) og etablering af skærmende beplantning bestående af løv.
- Nyt byggeri placeres således at det indpasses i områdets grønne karakter.
- Nyt byggeri placeres således at det ikke dominerer områdets lille skala, hvilket kan sikres ved at undgå højt byggeri, som ikke lader sig underordne områdets bevoksning.
- De lange kig henover landskabet friholdes for markante påvirkninger fra stort byggeri og tekniske anlæg.
- Landsbyernes grønne rande vedligeholdes.
- Landsbyerne Brudager og Albjergs landskabelige kontekst og deres struktur vedligeholdes.
- Området er robust i forhold til ny skov, dog ikke i umiddelbar tilknytning til landsbyerne, hvilket vil bryde den landskabelige kontekst, de ligger i.

På den ansøgte placering er terrænet relativt jævnt, men med et let skrånende fald mod det bagvedliggende sø- og moseområde. Der er to enkeltbolig i landzonen som potentielt vil have kig til gyllebeholderen. Sortemosevej 5 og Sortemosevej 1. Mellem Sortemosevej 1 og den nye gyllebeholder er det eksisterende bygningsæt med stalde og stuehus beliggende, og der vil derfor ikke være kig til gyllebeholderen på den ansøgte placering. Mellem Sortemosevej 5 og gyllebeholderen er der eksisterende beplantning samt læhegn langs Sortemosevej. Der er derfor ikke kig til gyllebeholderen fra denne ejendom.

Forbikørsel på Ørbækvej og Sortemosevej vil have kig til gyllebeholderen. Kørsel på Sortemosevej vil have et klart kig til beholderen i særdeleshed idet der etableres teltoverdækning på den. Afstanden vil være 50-60 m for de forbikørende. Kørende på Ørbækvej vil have en afstand på ca. 150 m til kig til gyllebeholderen. Det er dog kun et kort stykke vej, der ikke er afskærmet af levende hegn langs Ørbækvej. Med terrænets let bakkede karakter, og placeringen af gyllebeholderen i tilknytning til det eksisterende staldanlæg vurderes det, at gyllebeholderen ikke vil ødelægge, de i kommuneplanen nævnte, udkig over landskabet og lavtliggende vådområder.

Etablering af en gyllebeholder vurderes ikke at forstyrre landskabet, der fortsat vil være kunne betegnes som uforstyrret og roligt. Svendborg Kommune stiller vilkår om, at der skal etableres en jordvold til sikring af det bagvedliggende sø- og moseområde og der stilles vilkår om beplantning i forhold til at bevare områdets grønne karakter. Se afsnit om "Afstandskrav".

Konklusion

Med udgangspunkt i den gennemførte vurdering og de fastsatte vilkår er det Svendborg Kommunes vurdering, at hensynet til landskabets skala, visuelle sammenhæng, terræn, eksisterende bevoksning og karaktergivende strukturer er varetaget, og at det ansøgte anlæg ikke vil medføre væsentlig påvirkning af landskabet.

Kulturhistorie

Langs Ørbækvej er der milepæle som er fredede favnsten. Derudover er der gjort to enkeltfund. Ca. 300 m vest for gyllebeholderen er der gjort et fund fra stenalderen og ca. 400 m mod øst, er der gjort et fund fra jernalderen. Ca. 270 m vest for gyllebeholderen er der fundet en Grube fra jernalderen.

Konklusion

Den ansøgte gyllebeholder er ikke placeret på fortidsmindearealer eller inden for beskyttelseslinjer for fortidsminder. Svendborg Kommune vurderer at etablering af en ny gyllebeholder ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af kulturhistoriske værdier.

Rekreative områder

Sortemosevej er en del af en lokal cykelrute "Gudme-ruten". Gyllebeholderen etableres ikke i rekreative områder.

Konklusion

Cyklister vil kortvarigt have et udsyn til den ansøgte gyllebeholder over en strækning på ca. 140 m. Med placeringen tæt på eksisterende staldanlæg vil det samlede byggeri fremstå som en samlet enhed. Det er Svendborg Kommunes vurdering af det ansøgte byggeri vil ikke medføre nogen væsentlig påvirkning af kulturhistoriske værdier.

Geologiske værdier

Den ansøgte gyllebeholder er placeret mere end 1,5 km fra det nærmeste område udpeget som regionalt geologisk interesseområde.

Konklusion

Det ansøgte byggeri vil ikke medføre nogen væsentlig påvirkning af geologiske værdier.

Bymiljøer og værdifulde bebyggelser

Der er 3 km til nærmeste bevaringsværdige bygning fra husdyrbruget.

Konklusion

Det ansøgte byggeri vil ikke medføre nogen væsentlig påvirkning af bymiljøer eller værdifulde bebyggelser.

Samlet konklusion

Svendborg Kommune vurderer at den ansøgte gyllebeholder kan etableres på den ansøgte placering. Svendborg Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, samt fastsættelse af vilkår om jordvold og beplantning (se afsnit og "Afstandskrav"), at det ansøgte byggeri ikke vil påvirke bymiljøer, værdifulde bygninger, de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt geologiske værdier væsentligt.

Fastsættelse af vilkår:

- *Ny gyllebeholder skal etableres i grålige farver (betonelementer). Overdækninger skal etableres i lys grå/grålige farver.*

Husdyrbrugets anlæg

Produktionsareal

De eksisterende staldbygninger jf. bilag 2 er indrette til dyretypen "Malkekvæg, kvier og stude, sengestald med fast gulv". Denne kategori omfatter også hold af dyrene på dybstrøelse, som er anvendt i et af staldafsnittene i den nuværende tilladte drift. Staldbygningens grundareal er på 1.805 m² og heraf udgør produktionsarealet 1.032 m² i alt. Der sker ingen ændringer i ovenstående, med det ansøgte.

På kortudsnittet herover kan placeringen af produktionsarealet ses (markeret med grå farve og tallet "1").

Svendborg Kommune vurderer, at det oplyste produktionsareal i det eksisterende staldanlæg, er i overensstemmelse med Svendborg Kommunes oplysninger fra det tidligere godkendte staldanlæg, oplysninger fra BBR, samt de faktiske forhold på bedriften, som det er konstateret i forbindelse med de regelmæssige miljøtilsyn.

Det fremgår af de efterfølgende vurderinger, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, og Svendborg Kommune vurderer derfor, at der kan stilles vilkår, der tillader etablering og indretning af det ansøgte husdyrbrug. Svendborg Kommune gør opmærksom på, at ændringer af størrelse, indretning, dyretype, dyreart ikke må ske uden Svendborg Kommunes godkendelse.

Fastsættelse af vilkår

- Der må anvendes et staldanlæg med et samlet produktionsareal på 1.032 m². Produktionsarealet skal placeres og indrettes med staldsystem som angivet i den efterfølgende tabel, og med følgende dyrearter, dyretyper:

Stald	Dyretype	Total areal m	Produktionsareal m	Staldsystem
Nr. 1 Kostald	Malkekøer, kvier, stude	1.800	1.032	Sengestald med fast gulv

Drift af staldanlæg

Ifølge husdyrbrugloven skal der for husdyrbrug, der har en ammoniakemission, der er større end 750 kg N/ha/år, fastsættes vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Med udgangspunkt i den ansøgte husdyrproduktion, beregnes husdyrbrugets faktiske ammoniakemission, og et tilhørende krav til BAT. Beregningerne er baseret på anvendt produktionsareal samt gødningsopbevaringsanlæg og beregnes i det digitale ansøgningssystem. Beregningen af BAT-kravet inddrager en proportionalitetsvurdering i henhold til Miljøstyrelsens vejledning mv.

Beregningerne i ansøgningssystemet viser følgende resultat for den samlede udledning af ammoniak fra husdyrbruget:

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) ? i

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	1733,8	306,0	2039,8
Nudrift	1733,8	102,0	1835,8
8 års-drift	1733,8	102,0	1835,8

Det tilhørende krav til BAT er i ansøgningssystemet beregnet til:

Samlet BAT beregning ? i				
	Stalde	Lagre	Total	
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	1734	510	2244	
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	1734	306	2040	
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	204	
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja	

Samlet ammoniaktab for hele anlægget (alle produktioner) opnåelig ved anvendelse af BAT ? i				
Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N /år)	Kommunens begrundelse
Rediger	1734			

Det fremgår af beregningerne, at husdyrbrugets samlede ammoniakemission ikke er større end det fastsatte krav til BAT.

Idet der ikke sker ændringer eller udvidelser af staldanlæggets produktionsarealer, er den faktiske emission for staldanlægget lig med BAT-kravet. Der er ikke BAT-krav til gyllebeholdere, men anvendelse af ammoniakreducerende teknikker på gyllebeholdere, kan regnes med i forhold til at nedbringe den samlede mængde ammoniak. Den nye gyllebeholder overdækkes med fast overdækning, som er godkendt til en reduktion af ammoniakfordampningen med 50 % i forhold til gyllebeholdere med flydelag.

Svendborg kommune vurderer, at ejendommen, med de beskrevne tiltag, lever op til husdyrbruglovens krav om anvendelse af BAT, og der stilles vilkår i forhold til anvendelse af fast overdækning af den nye gyllebeholder.

Fastsættelse af vilkår

- *Den ansøgte gyllebeholder på 1.020 m² skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning eller tilsvarende fast overdækning.*

Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ventilation

Staldanlægget er åbent og dermed indrettet med naturlig ventilation, som sikrer et stort luftskifte. Da der kun er naturlig ventilation i de enkelte staldafsnit, stilles der ikke vilkår hertil.

Rengøring

Formålet med rengøring af stalde er at nedsætte smittetrykket i besætningen, men også at reducere eventuelle miljømæssige gener i form af f.eks. lugt, støv og fluer.

For at begrænse de miljømæssige gener er det Svendborg Kommunes vurdering, at staldanlægget til hver en tid skal renholdes og rengøres, så den miljømæssige påvirkning begrænses og der opnås en god staldhygiejne, og der stilles vilkår herom. Dette vil bl.a. indebære, at sengebåse holdes tørre, samt at staldeområder og fodringsanlæg holdes rene og tørre.

Svendborg Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår, der sikrer en god staldhygiejne.

Fastsættelse af vilkår

- *Staldanlægget skal renholdes og rengøres i et omfang, så der til hver en tid opnås en god staldhygiejne, og de miljømæssige gener begrænses.*

Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg

Miljøpåvirkningen fra husdyrbrugets anlæg vurderes i forhold til den faktiske emission fra produktionsarealet. Hvor det er relevant eller, hvor loven fastlægger det i en metode, vurderes merpåvirkningen i forhold til henholdsvis nudrift og 8 års drift.

Svendborg Kommune vurderer, at oplysningerne for nudriften og 8 års driften, der er opgivet i den digitale ansøgning, er korrekte, og at disse kan danne grundlag for de efterfølgende vurderinger. Der er ikke sket ændringer eller udvidelser indenfor de seneste 8 år, hvorfor nudriften og 8 års driften er ens.

Ammoniakdeposition til naturområder

Det fremgår af ansøgningen, at ammoniakemissionen er 1.836 kg N/år i nudriften og i 8-årsdriften. Emissionen fra det ansøgte anlæg er 2.040 kg N/år.

Ansøger har udpeget en række naturområder, og husdyrbrugets ammoniakdeposition er beregnet hertil. De valgte naturområder fremgår af ansøgningsmaterialet (skema 248.456), og herunder markeret på kort under af de enkelte beskrivelser af natur-kategorierne.

Svendborg Kommune er enig i ansøgers udpegede naturområder i forhold til at ansøger har foretaget ammoniakdepositionsregninger de nærmeste og dermed mest sårbare områder.

I forhold til de gennemførte beregninger af ammoniakdepositionerne vurderer Svendborg Kommune desuden, at oplysninger om kildehøjder, ruhed og kumulation, er korrekte.

Resultatet af de gennemførte beregninger fremgår af den efterfølgende tabel.

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Nr. 5. Vandhul nord for ejendommen.	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,6	0,6	2,5
Nr. 4. Mose syd for ejendom	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,3
Nr. 3. Mose ved ejendom	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,1	1,1	4,4
Nr. 2. Overdrev >2,5 ha	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Nr. 1. Overdrev i Natura2000	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

Resultatet opnås med udgangspunkt i, at der er indregnet en ammoniak-reducerende effekt for så vidt angår:

- Fast overdækning af den ansøgte gyllebeholder med et overfladeareal på 1.020 m².

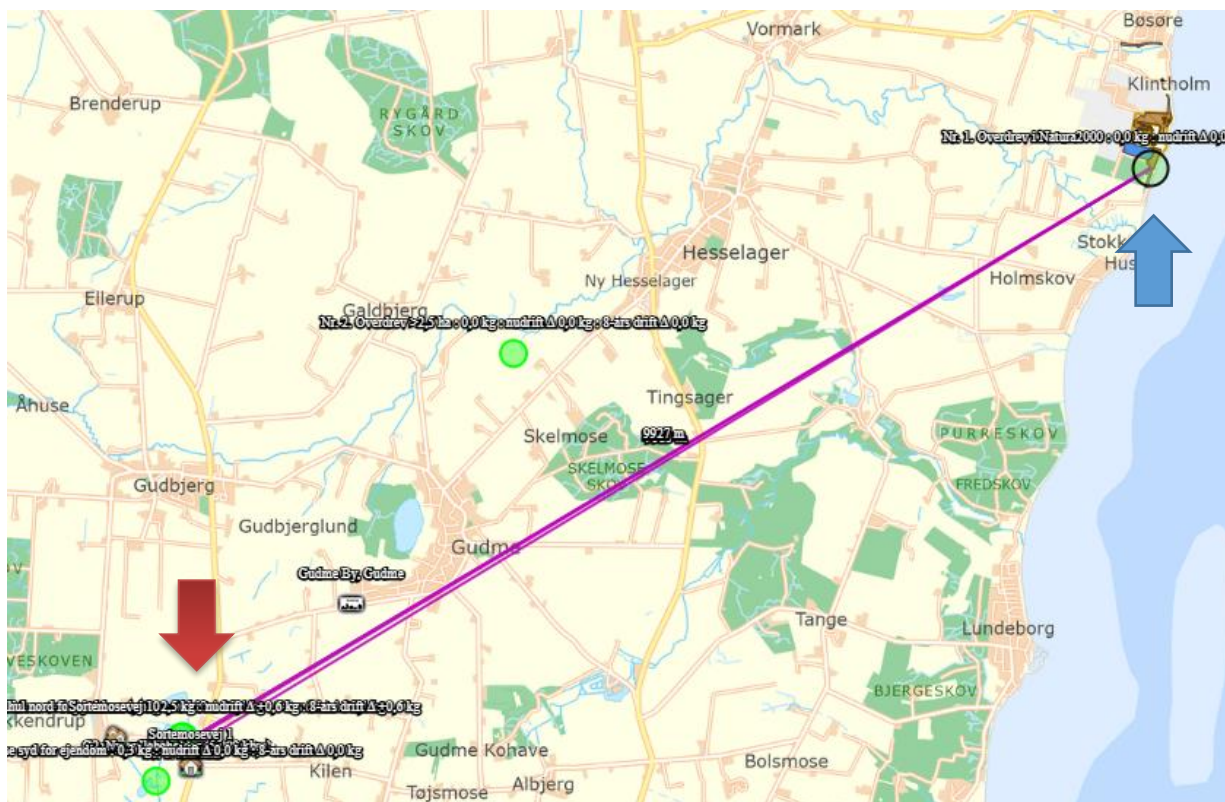
Der er i afsnittet om "Produktionsareal og Drift af anlæg" fastsat vilkår herom.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er de Natura 2000-naturtyper, som er omfattet af husdyrbruglovens § 7, stk. 1, nr. 1. Det er de ammoniakfølsomme naturområder, der er udpegningsgrundlag for det internationale naturområde, og som Naturstyrelsen har kortlagt i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Ifølge husdyrbrugloven må den totale kvælstofdeposition maksimalt må udgøre 0,7 kg N/ha/år, dog 0,4 eller 0,2 kg N/ha/år, hvis der findes 1, eller mere end 1 husdyrbrug i nærheden.

Ansøger har udpeget følgende kategori 1 naturpunkter:

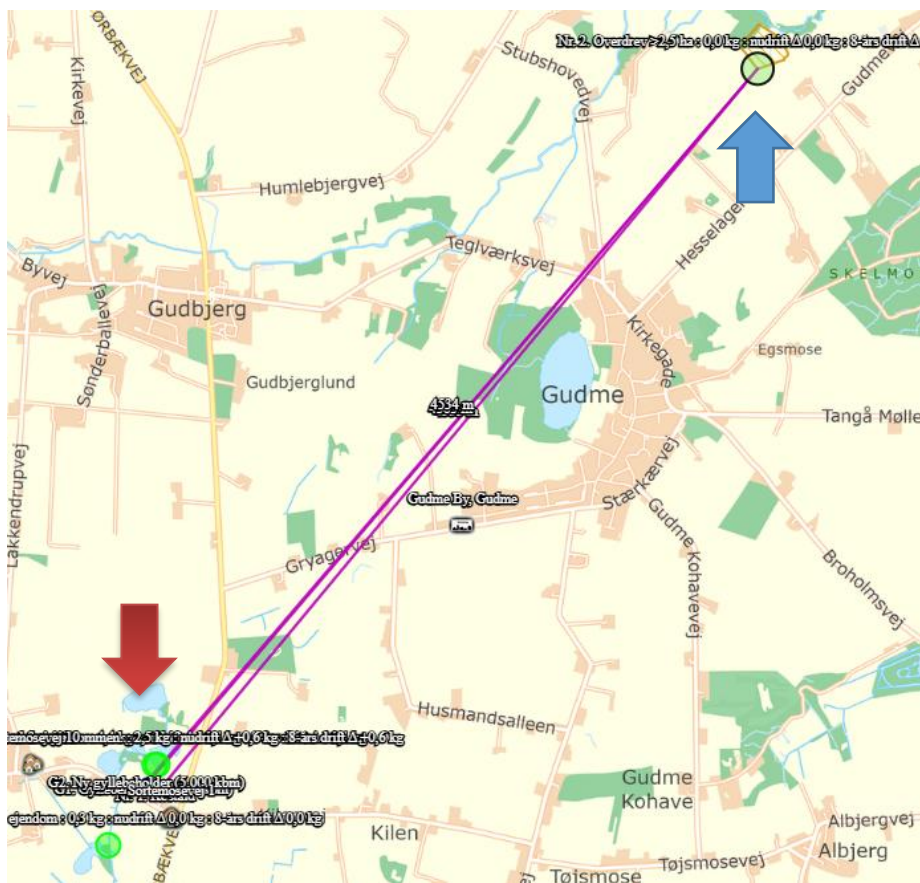
Husdyrbrugets placering er markeret med rød pil og nærmeste kategori 1-naturområde er markeret med blå pil. Nærmeste kategori 1-naturområder er placeret ved Klintholm.

Totaldepositionen til naturområdet er 0,0 kg/ha/år. Dermed overholdes husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens grænseværdi på 0,7 kg N/ha/år.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er ammoniakfølsom natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor Natura 2000-områder f.eks. højmoser og lobeliesøer, § 3-beskyttede heder større end 10 ha, og § 3- beskyttede overdrev større end 2,5 ha. Husdyrbrugloven krav til kategori 2 natur er en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Ansøger har udpeget følgende kategori 2 naturpunkter:

Husdyrbrugets placering er markeret med rød pil og nærmeste kategori 2-naturområde er markeret med blå pil. Nærmeste kategori 2-naturområder er placeret ved Galdbjerg.

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev der ligger cirka 4,5 km nordøst for staldanlægget.

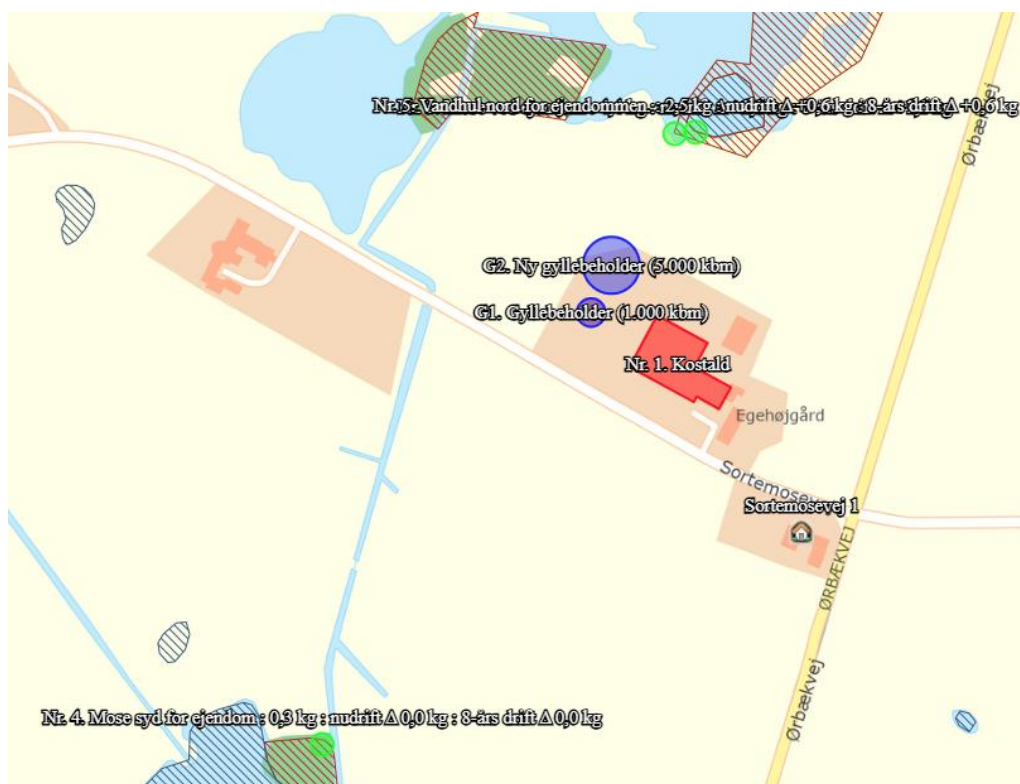
Totaldepositionen og merdeposition til naturområdet er 0,0 kg N/ha/år, og dermed overholdes husdyrbruglovens krav til kategori 2 natur.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturtyper udenfor Natura 2000-områder, som ikke allerede er omfattet af kategori 1 og 2. Det vil sige § 3-beskyttede heder, moser og overdrev, og derudover også ammoniakfølsomme skove. Enge og strandenge regnes ikke for ammoniakfølsom natur, og er derfor ikke omfattet af Kategori 3.

I henhold til Husdyrbrugloven kan kommunen stille krav om maksimal merdeposition til denne type af naturområder, dog ikke under 1,0 kg N/ha/år.

Ansøger har udpeget følgende Kategori 3 naturpunkter:

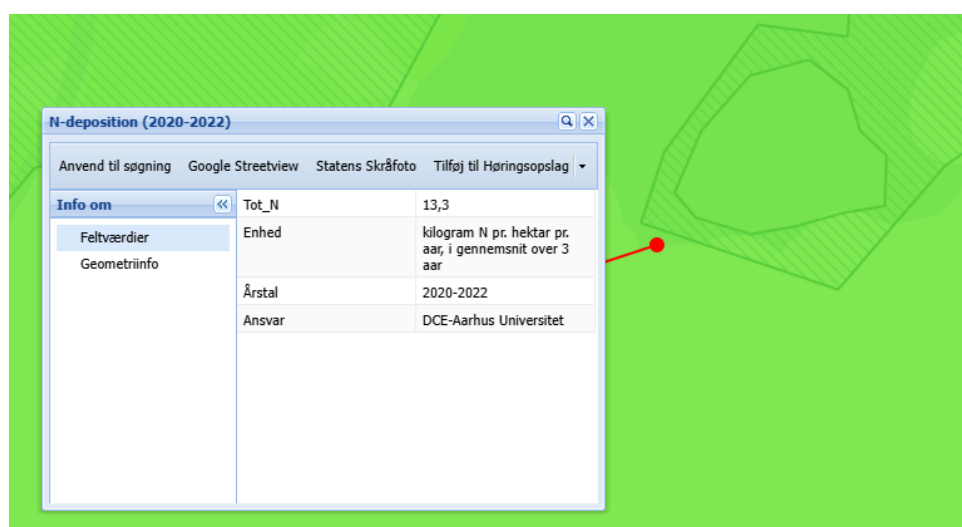

Syd for ejendommen (Nr. 4) ligger en beskyttet mose. Merbelastningen af mosen er 0,0 kg N/ha/år. Kravene til merdeposition er overholdt.

Nord for ejendommen ligger en beskyttet sø. Merbelastningen af søen er 0,6 kg N/ha/år. Kravene til merdeposition er overholdt.

Nord for ejendommen ligger et moseområde. Merbelastningen af mosen er 1,1 kg N/ha/år. Ud fra artslisten fra besigtigelse af mosen i 2019, er det Svendborg Kommunes vurdering, at der er tale om en kalkrig mose. Den har derfor en empirisk baseret tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år.

Med en merbelastning på 1,1 bliver totaldepositionen på 4,4 kg N/ha/år og med en baggrundsbelastning på 13,3 (se kort herunder) er den samlede deposition til mosen 17,4 kg N/ha/år.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der er tale om en mose med en konkretvurderet tålegrænse på 15-20 kg N/ha/år.

Vurderingen er baseret på, at der er fundet mange positive arter (11), som er moderat følsomme overfor ammoniak og en ammoniak-følsom art. Omvendt kunne der være flere ammoniakfølsomme arter i en kalkrig mose. Mosen har god naturtilstand. Samlet vurderes det, at mosen er i den mest ammoniakfølsomme halvdel af kalkrige moser og dermed bliver den konkretvurderede tålegrænse 15-20 kg N/ha/år.

Da den samlede deposition til mosen er indenfor den konkret vurderede tålegrænse, er det Svendborg Kommunes vurdering, at mosen ikke vil ændre tilstand som følge af det ansøgte projekt.

Øvrig natur – kategori 3 skov – tilgroet lysåben

Nord for ejendommen er et kategori 3-naturområde. Området er et tilgroet lysåbent skovområde. Svendborg Kommune har foretaget beregning af ammoniakdepositionen til naturområdet og merbelastningen er 0,8 kg N/ha/år. Ammoniakdepositionskravet er en maksimal merbelastning på 1,0 kg N/ha/år. Kravet er overholdt.

Øvrig natur - udpegningsgrundlag for NATURA 2000-område

Nærmeste naturområde indenfor NATURA-2000 området, som ikke er omfattet af husdyrbruglovens natur-kategorier er en sø. Søen er placeret 9,8 km fra husdyrbruget. Ammoniak-depositionen til dette område er 0,0 kg N/ha/år. Det ansøgte projekt vil ikke medføre nogen fysiske ændringer af det konkrete naturområde.

På den baggrund vurderer Svendborg Kommune, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke NATURA 2000 området.

Samlet vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at

- kravene om maksimalt tilladt totaldeposition for kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt.
- der ikke er grundlag for at fastsætte krav til maksimal merdeposition i forhold til andre omkringliggende ammoniakfølsomme naturområder såsom ammoniakfølsomme skove, kategori 3-natur og § 3 natur.
- der ikke er nogen påvirkning af internationale naturområder.

Der stilles derfor ikke yderligere vilkår med henblik på at begrænse ammoniak-emissionen fra driften af husdyrbruget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets⁶ Bilag IV. Disse Bilag IV-arter er særlig strengt beskyttet i deres naturlige udbredelsesområde. Beskyttelsen indebærer forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder, yngle- og rasteområder, både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. Beskyttelsen skal sikre, at arterne kan opnå "gunstig bevaringsstatus".

Før kommunen kan træffe afgørelse om godkendelse skal der foretages en konkret vurdering af, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arter, jf. gældende habitatbekendtgørelse⁷.

⁶ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer.

⁷ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Bek nr. BEK nr. 1098 af 21/08/2023 (Habitatbekendtgørelsen).

Svendborg Kommune har ikke kendskab til bilag IV-arter i lokalområdet. Vurderingen heraf er foretaget i 2019. Der er ved denne besigtigelse fundet 2 fredede arter: Skovsneppe og isfugl. Isfuglen er ligeledes en rødlistet art. Derudover er der fundet 2 rødlistet art, Stor Skjaller.

I Svendborg Kommune er der registreret følgende Bilag IV-dyrearter: Marsvin, Hasselmus, Dværgflagermus, Vandflagermus, Sydflagermus og Brunflagermus, Markfirben, Klokkefrø, Spidssnudet frø, Springfrø, Strandtudse, Grønbroget tudse og Stor vandsalamander. Der er ikke registreret bilag IV-plantearter i Svendborg Kommune.

Springfrø og Stor vandsalamander er almindelige i lokalområdet.

Hasselmus, der er fundet i skove øst for ejendommen, lever i småskove, beplantninger og levende hegn.

Flagermus yngler og overvintrer fortrinsvis i hule træer eller gamle bygninger, og søger bl.a. føde langs skovbryn og levende hegn.

Markfirben kan forekomme i området, især i nærheden af skovene. Arten foretrækker sandede soleksponerede levesteder, eksempelvis markkanter, sten- og jorddiger og skovveje.

Klokkefrø lever i lysåbne rene vandhuller, og er udpegningsgrundlag i Natura 2000-område Nr. 118 Søer ved Tårup og Klintholm og nr. 127 Sydfynske Øhav.

Både frøer og vandsalamander yngler i småsøer og vandhuller i hele området. Padderne forlader vandhullerne efter yngletiden, og opholder sig og overvintrer i områdets småskove, levende hegn og sten- og jorddiger.

Marsvin, der er udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 116 Centrale Storebælt og Vresen, lever og yngler i de indre danske farvande, herunder også i Langelandssund og Det Sydfynske Øhav.

Alle padder og krybdyr, og alle orkidéarter er desuden fredede i Danmark. Svendborg Kommune har ikke kendskab til fredede eller rødlistede arter i området.

Udvaskningen af næringssalte, inkl. bidraget fra landbruget, er med til at forringe havmiljøets tilstand og derved påvirke Bilag IV-arten marsvin. I denne sammenhæng har bidraget fra indeværende projekt dog ikke i sig selv en væsentlig betydning for marsvinets bevaringsstatus i det nærliggende Natura 2000-område.

Områdets mange småbiotoper: sten- og jorddiger, småskove, levende hegn og små udyrkede markarealer, er meget vigtige for agerlandets dyre- og planteliv. De fungerer som ledelinjer, yngle-, raste- og overvintringssted for områdets bilag IV-arter og fredede arter. Kommunen vurderer dog, at da der er tale om en fortsættelse af markdriften, vil småbiotopernes funktion være uændret.

Sortemosevej 2 er ikke beliggende i et naturligt udbredelsesområde for arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Der er ved en konkret besigtigelse i 2019 ikke registreret bilagsarter fra habitatdirektivet.

Der er et moseområde indenfor 100 m fra staldanlægget. Svendborg Kommune har ikke kendskab til om området er ynglelokalitet for springfrø eller stor vandsalamander. Ved en besigtigelse fra 2019, er disse arter ikke registreret.

Moseområdet er tilgroede og omgivet af træer, og vurderes derfor at have lav egnethed som ynglested for padder, da de foretrækker lysåbne vandhuller. Beregninger i Husdyrgodkendelse.dk viser at merdepositionen af ammoniak som følge af produktionsudvidelsen er så lille, at det ikke vil ændre vandhullernes tilstand.

Med det ansøgte ændres ikke på markdriften, på sten- eller jord- diger eller på moseområdets karakter og sammensætning af vegetation i forhold til tilhold af beskyttede arter.

Svendborg Kommune vurderer, at etablering af ny gyllebeholder ikke vil have en væsentlig negativ påvirkning af eventuelle bilag IV-arter i moseområdet.

Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er lugtemission fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugt fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning. Der foreligger dog kun data og modeller, der kan beregne lugtbelastningen fra stalde til omgivelserne. Det betyder, at lugtgener fra gødningsopbevaringsanlæg og udbringning primært reguleres ved generelle regler om overdækning af gyllebeholdere og oplag af fast gødning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen⁸, samt om tidspunkter, arealer og udbringningsmetoder, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsen⁹.

Lugtbelastningen fra stalde angives ved en række beregnede geneafstande og tilhørende genekriterier. Afstanden til naboer skal være længere end de beregnede geneafstande for, at genekriterierne kan overholdes. Husdyrbruglovens genekriterier er fastlagt i forhold til enkeltboliger, samlet bebyggelse¹⁰ og lokalplanlagt boligområde m.v.¹¹ i landzone og byzone/sommerhusområde.

Ifølge husdyrbrugloven reduceres de modelberegne geneafstande, hvis husdyrbruget er placeret nord for de omkringboende. Omvendt forøges geneafstanden, hvis der ligger andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300 m fra byzone og lign. eller samlet bebyggelse eller indenfor 100 m fra enkeltliggende boliger.

Beregningen af geneafstandene foretages både med NY model¹² og FMK-modellen¹³. Den model, der beregner den længste geneafstand anvendes. Der er for hver beregningsmodel fastsat tilhørende genekriterier.

Ansøger har beskrevet og vurderet hvor nærmeste enkeltliggende bolig, samlede bebyggelse samt byzone er beliggende. Det efterfølgende oversigtskort viser placeringen af de udpegede boliger og områder.

⁸ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (husdyrgødningsbekendtgørelsen), BEK nr. 2243 af 29. november 2021.

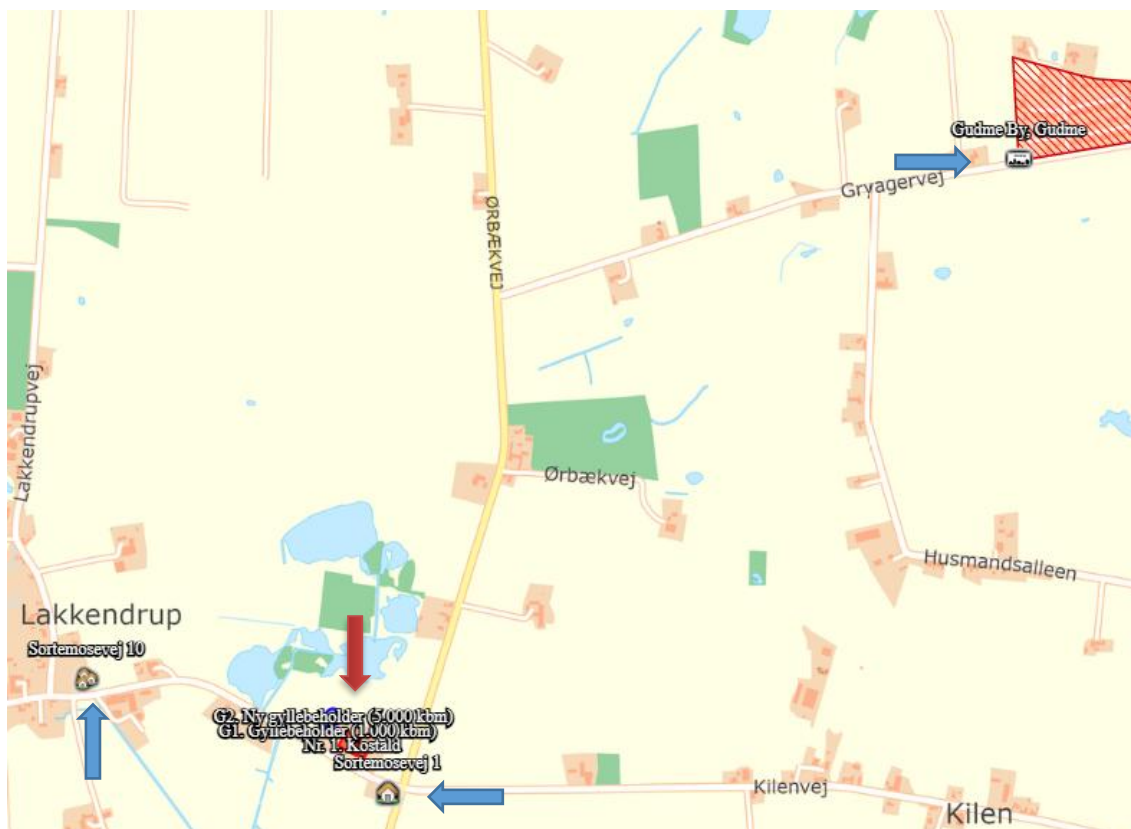
⁹ Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning (gødningsanvendelsesbekendtgørelsen), BEK nr. 931 af 16. juli 2024.

¹⁰ Beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften.

¹¹ Lokalplan i landzone, der er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

¹² Tager udgangspunkt i ny lugtvejledning og OML-Operationelle Multi Luftforureningsmodel

¹³ Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK 2. udgave maj 2002.

Udklip fra husdyrgodkendelse.dk med placering af nabo, samlet bebyggelse og byzone – markeret med blå pile, og husdyrbrugets placering markeret med en rød pil.

Svendborg Kommune har vurderet, at de valgte udpegninger er korrekte.

Ansøger har i ansøgningssystemet gennemført en beregning af lugtbelastningen ved ovenstående beregningspunkter, og resultatet fremgår af den efterfølgende tabel:

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Sortemosevej 1	0	FMK	56,6	56,6	132,8	Ja
Sortemosevej 10	0	FMK	100,5	100,5	610,3	Ja
Gudme By, Gudme	1	FMK	178,9	178,9	1973,2	Ja

Svendborg Kommune vurderer, at beskyttelsesniveauet i forhold til lugt er overholdt. Der stilles derfor ikke vilkår til begrænsning af lugt fra husdyrbruget.

Støj

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbrug skal håndteres og vurderes i henhold til Miljøstyrelsens gældende vejledninger om "Ekstern støj". Det betyder bl.a., at der i miljøgodkendelsen skal fastsættes støjgrænser, der sikrer, at omgivelserne ikke belastes med støj, der er større end støjgrænserne. Samtidig skal der gennemføres en vurdering af, om de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne vurdering tager udgangspunkt i ansøgers

oplysninger om *støjemissionen*, og Svendborg Kommunes orienterende beregning af *støjimmissionen* (støjbelastning) i de nærmeste omgivelser.

Emissionen bestemmes med udgangspunkt i oplysninger om de væsentligste støjkloder herunder placering, kildestyrke, driftstid, afskærmning mv. Immissionen bestemmes ved beregning med udgangspunkt i emission, afskærmning, afstandsdeampning mv.

Støj fra husdyrbrug forekommer dels fra selve driften og dels fra transport til og fra ejendommen. Det betyder, at driftsstøjen inkluderer støj fra stationære støjkloder og fra den interne transport på ejendommen.

I vedlagte bilag 3 fremgår oplysninger om emission og beregning af immissionen.

Støjgrænser

Husdyrbruget på Sønderkovvej 2 er placeret i det åbne land, og afstanden til nærmeste lokalplanlagte område og byzone/sommerhusområde er større end 1.000 m. Afstanden til disse områder er så stor, at det i støjmessig sammenhæng kun er relevant at fastsætte støjgrænser for boliger i det åbne land.

For enkeltboliger i det åbne land fastsættes normalt støjgrænser for "blandet bolig og erhverv", idet det åbne land betragtes som landbrugets arbejdsområde¹⁴

Landsbyområder vil ofte have en karakter af blandet bolig og erhverv, men i særlige tilfælde kan der fastsættes støjgrænser for "boligområde for åben og lav boligbebyggelse", hvis der er tale om mere end en håndfuld boliger, der ligger samlet jf. Referencelaboratoriets FAQ's¹⁵. Svendborg Kommune har derfor foretaget en vurdering af, hvordan området skal betragtes.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, bør støj fra landbrugsdrift ikke være større ved boliger i det åbne land end de grænseværdier, der er vist i den efterfølgende tabel.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korregerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

Svendborg Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes.

Støjemission

Ansøger har i ansøgningsmaterialet redegjort for støjemissionen ved at oplyse om de primære støjkloder og kildernes driftstid og placering. Der er tale om følgende kloder:

- Omrøring af gyllebeholderne i foråret og efteråret i forbindelse med udbringning af gyllen. Der omrøres ca. 15 minutter pr. time.

¹⁴ Vejledning fra Miljøstyrelsen. Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984

¹⁵ <https://referencelaboratoriet.dk/ufoqs/2009-02-en-kommune-spoerger-om-en-naermere-angivet-landsby-med-6-10-beboelser-er-at-betrakte-som-boliger-i-det-aabne-land-eller-aaben-lav-boligbebyggelse-kommun/>

- Eventuelt køleanlæg til mælk.
- Levering af foder.

Svendborg kommune er enig i fastlæggelsen af de primære støjkloder. Der er ligeledes levering og afhentning af dyr samt levering og afhentning af husdyrgødning.

Ansøger har oplyst følgende driftsperioder:

Støjkilde	Driftsperiode			
	Nudrift		Ansøgt	
	Driftstid/døgn (t)	Periode på år	Driftstid/døgn (t)	Periode på år
Malkeanlæg (kompressor og vakuumpumpe)	04.00-07.00 15.00-18.00	Hver dag	04.00-07.00 15.00-18.00	Hver dag
Påfyldning af gyllevogn v. udbringning*	4 min pr. ½ time 06.00-23.00	apr-maj (5 dg.) aug-sep (2 dg.)	4 min pr. ½ time 06.00-23.00	apr-maj (5 dg.) aug-sep (2 dg.)
Levering af foder*	15 min i tidsrummet 05.00-07.00	Hver dag	15 min i tidsrummet 05.00-07.00	Hver dag
Levering af gylle til gyllebeholder*	2,5 min pr. ½ time 06.00-18.00	Kun hverdage	2,5 min pr. ½ time 06.00-18.00	Kun hverdage

* Der er ingen af disse tre aktiviteter, der vil være sammenfaldende indenfor den samme halve time.

Støj fra intern transport

Intern transport kan bidrage til støjbelastningen i omgivelserne. I den konkrete ansøgning vil den interne transport primært forårsages af transportere, der kører til og fra ejendommen med dyr, gylle og foder. I hverdagene kan der i gennemsnit forventes ca. 2,5 transportere – mens der ved gylleudkørsel i foråret kan forekomme ca. 20-25 transportere om dagen. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at det begrænsede antal kørsler til og fra ejendommen i hverdagen vil være uden betydning for den samlede støjbelastning fra husdyrbruget. Aflæsning af foder sker på nordsiden af staldanlægget og det vurderes derfor at støjbelastningen ikke vil være væsentlig, idet der er god afstand til naboerne og disse afskærmes af bygningssættet. Af- og pålæsning af dyr sker ligeledes med god afskærmning til nærmeste nabo og i god afstand. I perioden med gyllekørsel kan den interne transport sandsynligvis give anledning til et mindre støjbidrag. Der er dog tale om en forholdsvis begrænset periode, og Svendborg Kommune vurderer derfor, at støjbidraget fra intern transport kan udelades i den efterfølgende orienterende støjberedning.

Støj fra dyrehold

Klagenævnet¹⁶ har redegjort for, at der med henvisning til Miljøstyrelsens vejledninger ikke er vejledende støjgrænser for dyrehold, og at støj fra dyr mest hensigtsmæssigt reguleres i forhold til placering og afstand til de omkringboende eller ved at begrænse tidspunktet for støjpåvirkningen. Nærmeste bolig, der ikke ejes af husdyrbrugets ejer ligger ca. 105 m fra nærmeste staldhjørne. For husdyrbruget på Sortemosevej 2 er til- og frakørselsforholdene placeret mod vest for staldanlægget. Umiddelbart er det derfor Svendborg Kommunes vurdering, at afstanden til nærmeste bolig sikrer, at der ikke opstår væsentlige støjgener i forbindelse med ind- og udlevering af dyr, og der stilles derfor ikke særlige vilkår til begrænsning af støj fra dyreholdet. Svendborg Kommune vurderer dog, at der skal fastsættes et generelt vilkår om, at dyreholdet ikke må give anledning til gener i omgivelserne, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Støj fra fodring

Idet udfodring til dyrene foregår indendørs, så beregnes der ikke støjbidrag fra udfodring. Der blandes ikke foder eller aflæsses råvarer på ejendommen.

¹⁶ Sag 19/05023 af 25. januar 2021, [Afgørelse \(naevneneshus.dk\)](#)

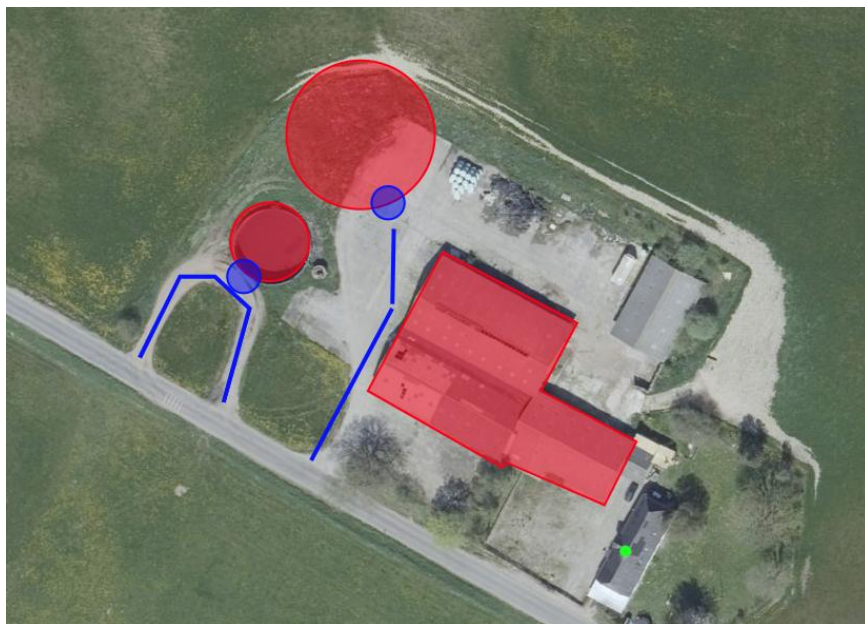
Støj fra ventilation

Staldene er indrettet med naturlig ventilation. Der beregnes derfor ikke støjbidrag fra staldventilation.

Støj fra køleanlæg til mælk

Ansøger har redegjort for, at der søges om tilladelse til at have malkekøer i staldanlægget til trods for, at det forventes at holde kvier i stalden. Med hold af malkekøer, vil der være behov for drift af køleanlæg til mælk. Svendborg Kommune vurderer at støj fra køleanlægget ikke vil være en væsentlig støjkilde idet køleanlægget og kompressoren står indendørs, hvor selve bygningssættet virker støjdæmpende. Derudover er der andre bygninger mellem køleanlægget og nærmeste nabo som ligeledes virker støjdæmpende.

Placeringen af kilderne fremgår af det efterfølgende oversigtskort.

Placering af støjklider – markeret med blå.

Støj-immission

Med udgangspunkt i de væsentligste støjklider, placeringen og driften af disse har Svendborg Kommune gennemført en orienterende beregning af støjbelastningen i de punkter, der fremgår af det efterfølgende oversigtskort (markeret med R1 og R2).

Beregningen er gennemført med Svendborg Kommunes støjberegningsværktøj, der er udarbejdet af det tidligere Grøntmij/Carl Bro, som akkrediteret støjrådgiver. Beregningen anvender den fælles nordiske beregningsmetode og tager udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledninger for beregning af støj¹⁷.

Svendborg Kommune gør opmærksom på, at den gennemførte beregning af anlæggets støjbelastning i omgivelserne kan sidestilles med en orienterende støjmåling. Beregningen kan derfor udelukkende anvendes til at vurdere, om der er behov for en egentlig støjdokumentation "Miljømåling – ekstern støj" efter gældende bekendtgørelser og Miljøstyrelsens gældende vejledninger. En sådan dokumentation kan udelades, hvis det med stor sandsynlighed kan fastslås, at de fastsatte støjgrænser overholdes.

Beregningsforudsætningerne fremgår af vedlagte bilag 3 og resultatet af den gennemførte beregning fremgår af den efterfølgende tabel:

	Beregningspunkt	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)
	Støjgrænser	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
R1	Sortemosevej 1	31 (36)	27 (32)	29 (34)
R2	Sortemosevej 5	41 (46)	37 (42)	39 (44)

¹⁷ Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 og vejledning nr. 5/1993

Det skønnes, at beregningerne er behæftet med en usikkerhed på +/- 5 dB(A). Såfremt det med rimelig sikkerhed skal kunne fastslås, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes – og at en egentlig støjdokumentation kan undlades - skal resultatet plus usikkerheden være mindre end eller lig med de fastsatte støjgrænser. Tal i parentes angiver beregningsresultatet plus usikkerheden

Under hensyntagen til usikkerheden på beregningerne fremgår det, at det ved størstedelen af boligerne og i de forskellige driftsperioder er muligt at overholde de fastsatte støjgrænser, med undtagelse af det ønskede aktivitetsniveau i morgentimerne i forhold til kørsel med husdyrgødning. Tal fremhævet med rødt i ovenstående tabel angiver, at de fastsatte støjgrænser med stor sandsynlighed ikke kan overholdes.

Støjdæmpning og resultat

På baggrund af den gennemførte orienterende støjberedning har Svendborg Kommune foretaget en vurdering af effekten af støjdæmpende foranstaltninger som angivet i den efterfølgende tabel:

Støjkilde	Støjdæmpende foranstaltning
Levering af gylle	Levering af flydende husdyrgødning til gyllebeholderne må ske to gange i timen af 2,5 minutters varighed i dagtimerne mellem kl. 7-18 på hverdage, lørdag mellem kl. 7-14.
Pålæsning af gylle til f.eks. gyllevogn	Pålæsning af flydende husdyrgødning til f.eks. gyllevogn/lastbil må ske to gange i timen af 4 minutters varighed i tidsrummet 7-18 på hverdage og lørdag mellem kl. 7-14. Der må desuden læsses gylle to gange i timen mellem kl. 22-23 af 4 minutters varighed på lørdage mellem kl. 14-18 og på søn- og helligdage mellem kl. 7-18. Mellem kl. 6-7 må der læsses en gang af 4 minutters varighed.

Derudover har ansøger beskrevet at af- og pålæsning af foder samt levering af foder ikke sker samtidig, hvilket derfor ligeledes er en forudsætning for beregningerne.

Resultatet af ovenstående støjdæmpende foranstaltninger fremgår af den efterfølgende tabel – og beregningsforudsætninger fremgår af bilag 3.

Beregningspunkt	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)
Støjgrænser	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)

R1	Sortemosevej 1	31 (46)	27 (32)	25 (30)
R2	Sortemosevej 5	41 (46)	37 (42)	35 (40)

Når beregningsresultatet plus usikkerheden på 5 dB(A) betragtes vil støjgrænsen ikke overskrides.

Konklusion

Det er samlet Svendborg Kommunes vurdering, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes, når der stilles vilkår til driftsperioderne.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der derudover skal stilles et generelt vilkår om, at hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Fastsættelse af vilkår

- Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15 m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

- Omrøring i forbindelse med udbringning af gylle må forekomme 15 minutter hver time i dagtimerne på hverdage mellem kl. 7-18 og på lørdage mellem kl. 7-14.
- Påfyldning af gyllevogn/lastbil med pumpe må forekomme to gange i timen af 4 minutters varighed i tidsrummet 7-18 på hverdage og lørdag mellem kl. 7-14. Der må desuden læsses gylle to gange i timen mellem kl. 22-23 af 4 minutters varighed på lørdage mellem kl. 14-18, og på søn- og helligdage mellem kl. 7-18. Mellem kl. 6-7 må der læsses en gang af 4 minutters varighed.
- Levering af gylle til gyllebeholderne må forekomme to gange i timen af 2,5 minutters varighed i dagtimerne mellem kl. 7-18 på hverdage, lørdag mellem kl. 7-14.
- Levering af gylle til gyllebeholderne, pålæsning af gylle i gyllevogn/lastbil og levering af foder må ikke ske samtidig i tidsrummet 22-7 (natperioden). Vilkåret gælder alle ugens dage.
- Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinjer.

Målinger/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

- *Dyreholdet må ikke give anledning til støjgener ved de omkringliggende boliger, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.*
- *Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støjgener fra dyreholdet, skal der foretages støjreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.*

Rystelser

Det fremgår af "Orientering fra Miljøstyrelsen nr. 9, fra 1997 – Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksterne miljø", at der erfaringsmæssigt er vibrationsproblemer med:

- Vibratorer
- Stansmaskiner
- presser eller maskinsakse
- trykkerimaskiner
- store langsomtgående dieselmotorer (skibsmotorer)
- shredder-anlæg til skrotbehandling og
- vaskerimaskiner.

Det fremgår ligeledes, at der kun undtagelsesvis kan konstateres generende vibrationer i bygninger, som er længere væk end nogle få hundrede meter fra vibrationskilden, oftest har det drejet sig om afstande under 50 m.

Der ingen af de nævnte maskintyper på ejendommen og det ansøgte ligger mere end 50 meter fra nærmeste nabo. Svendborg Kommune vurderer, at der ikke vil opstå væsentlige gener i form af rystelser.

Transport

De miljømæssige gener forbundet med transport vil primært være støj, lugt og støv. Lugtgener vil oftest kun forekomme ved gyllekørsel. Støvgener vil oftest kun være et problem ved kørsel på grus- og markveje, og hvis naboerne ligger tæt ved kørselsvejen. Støjgener vil sandsynligvis opleves som værende mest generende i aften- og i de tidlige morgentimer. Se afsnittet om støj.

Ansøger har afgivet følgende oplysninger om transporter til og fra ejendommen:

Transporttype	Antal transporter pr. år, nudrift	Antal transporter pr. år, ansøgt	Tidspunkt på døgnet, ansøgt	Periode på året, ansøgt. Kl.:
Afhentning af mælk*	365	365	00-24	1 pr. dag. Alle dage på vilkårligt tidspunkt.
Afhentning af døde dyr	20	20	7-18	1-2 pr. måned
Levering af foder	365	365	5-7	1 pr. dag.
Gylle fra andre ejendomme	0	100	6-18	Jævnt fordelt over året. Kun hverdage.
Udbringning af gylle (traktor)	20	75	6-23	Sæsonbestemt forår/efterår (4-7 dages varighed.) Ikke weekender.
Udbringning af gylle (lastbil-buffertank)	50	100	6-23	Sæsonbestemt forår/efterår (4-7 dages varighed.) Ikke weekender.
Dyr til og fra anden ejendom	78	78	7-18	Hverdage.
Total	898	1.103		

*Afhentning af mælk er medregnet, da der er søgt om at have malkekøer og kvier på ejendommen. Det er dog tvivlsomt, om der kommer til at være køer på ejendommen igen.

Ansøger beskriver at der er gode til- og frakørsels forhold.

Svendborg Kommune vurderer, at ansøger har redegjort for det forventede antal transporter til og fra Sortemosevej 2. I gennemsnit bliver der ca. 3 transport pr. dag, men reelt lidt færre det meste af året, da gyllekørsel er koncentreret i perioder i forår/efterår.

Der er god afstand til nærmeste omkringboende. Samtidig er Svendborg Kommune enig i, at der er gode til og frakørselsforhold og oversigtsforhold. Derudover er der tale om et mindre husdyrbrug og generelt et ret begrænset antal transporter pr. dag.

Svendborg Kommune vurderer på baggrund af beliggenheden af husdyrbruget i forhold til omboende samt antallet og karakteren af transporter, at transport til og fra husdyrbruget ikke vil give væsentlige gener for omboende.

Støv

Der vil kunne forekomme støvgener i forbindelse med håndtering af foder og kørsel med gylle til og fra ejendommen i tørre perioder. En stor del af husdyrbrugets udenomsarealer er befæstet, hvilket begrænser risikoen for støvgener. Der sker ingen ændringer i håndteringen af foder og strøelse i forhold til den eksisterende drift.

Svendborg Kommune vurderer, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støvgener, men stiller følgende vilkår med henblik på håndtering af eventuelle støvgener.

Fastsættelse af vilkår:

- *Driften må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.*
- *Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener, skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.*

Lys

Ansøger har beskrevet at der er vågelys i stalden om natten. Lyset er meget begrænset da det udelukkende bruges i forhold til at dyrene kan orientere sig om natten. Der er ingen kraftige udendørs lyskilder, som kan være generende for naboerne.

De nærmeste naboer er beliggende henholdsvis ca. 130 m og ca. 240 m fra stald med lys, hvoraf den ene nabobeboelse er placeret bag øvrige bygninger uden lys og den anden nabobeboelse er beliggende bag beplantning. Der sker ingen ændringer i anvendelsen af lyskilder med det ansøgte.

Svendborg Kommune vurderer på grundlag af omfanget af udebelysning og natbelysning, samt afstand til og beliggenhed i forhold til nærmeste nabobeboelser, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige lysgener.

Svendborg Kommune fastsætter følgende vilkår med henblik på håndtering af eventuelle lysgener.

Fastsættelse af vilkår:

- *Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.*
- *Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.*
- *Udendørs lyskilder skal indrettes så lyskeglen er nedadrettet.*

Skadedyr

Skadedyr, der kan forekomme i tilknytning til husdyrbrug, vil oftest være flue, rotter og mus.

Ansøger har i ansøgningsmaterialet beskrevet, at skadedyr forebygges og bekæmpes på følgende måde:

- Daglig oprydning og fjernelse af gødning, halm og foderrester.

Forebyggelse af fluegener kræver først og fremmest en god gødningshåndtering, og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester. Der er tidligere fastsat vilkår om rengøring, der skal sikre, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Forebyggelse af rotter og mus sker bl.a. ved at sikre, at der hvor foder håndteres og opbevares skal der renholdes og vedligeholdes, og der stilles vilkår herom. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr skal tage udgangspunkt i de nyeste retningslinjer fra Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrlaboratorium, og der stilles vilkår herom.

Fastsættelse af vilkår:

- *Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter mv.) på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrlaboratorium.*
- *Hvor foder opbevares og håndteres, skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).*

Affald

Husdyrproduktionen er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen¹⁸, og af Svendborg Kommunes gældende Regulativ for erhvervsaffald (<https://www.svendborg.dk/erhverv/miljoe-landbrug-og-vand/affald>). Erhvervsaffald fra husdyrbruget skal håndteres i overensstemmelse med Svendborg Kommunes erhvervsaffaldsregulativ. Erhvervsaffaldsregulativet fastsætter regler for sortering og genanvendelse af affald med henblik på at sikre en miljømæssigt forsvarlig bortskaffelse med størst mulig ressourceudnyttelse.

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr¹⁹, og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser.

Husdyrbruget skal til hver en tid efterleve gældende affaldsregulativ og lovgivning.

I forhold til opbevaring af affaldsfraktioner på husdyrbruget er det oplyst, at døde dyr afhentes på afhentningsplads på ejendommen. Fast affald og emballage afleveres via godkendt modtager-/transportør og Svendborg Kommunes affaldsregulativ følges. Der opbevares ikke dieselolie, spildolie eller kemikalier på ejendommen.

Svendborg Kommune vurderer, at opbevaringen af affald skal ske på en sådan måde, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne, og der stilles vilkår om dette. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at de oplyste opbevaringsmetoder vil sikre, at affaldet ikke spredes på ejendommen.

Medicin

Der opbevares ikke medicin på ejendommen.

Svendborg Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår vedr. opbevaring og håndtering af medicin.

Fastsættelse af vilkår om affald:

¹⁸ Bekendtgørelse om affald. BEK nr. 1749 af 30. december 2024 (Affaldsbekendtgørelsen).

¹⁹ Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, BEK nr. 558 af 1. juni 2011.

- *Både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.*
- *På forlangende fra tilsynsmyndigheden skal der kunne fremvises dokumentation for bortskaffelse af både farligt og ikke-farligt affald.*

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Ved godkendelse af en husdyrproduktion, skal det sikres, at produktionen ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af bl.a. jord, grundvand og overfladevand.

I den sammenhæng er det Svendborg Kommunes vurdering, at særligt opbevaring og håndtering af husdyrgødning, olieholdige produkter, kemikalier samt håndtering af spildevand er miljøparametre, der kan have betydning for påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand. I det efterfølgende vurderes disse parametre i forhold til mulig påvirkning, og om der skal fastsættes vilkår til driften.

Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering

Der er i husdyrgødningsbekendtgørelsen og gødningsanvendelsesbekendtgørelsen fastsat en række krav til opbevaring, håndtering og anvendelse af husdyrgødning.

I forbindelse med denne godkendelse gennemføres der en vurdering af, om gældende regler kan overholdes for så vidt angår opbevaringskapacitet i gyllebeholder og møddingsplads, idet manglende opbevaringskapacitet kan medføre risiko for uheld og dermed forurening af jord, grundvand mv.

Desuden foretages der en vurdering af risikoen for forurening af jord og grundvand ved håndtering af gylle.

Gødningsproduktion og opbevaringskapacitet

Ansøger har redegjort for gødningsproduktion og opbevaringskapacitet for ansøgers samlet bedrift (flere ejendomme). Beregningen er vedlagt som bilag 1.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til opbevaringskapacitet for gylle svarer til 6 måneder – tilstrækkelig opbevaringskapacitet vil dog svare til 9 måneder.

Den samlede landbrugsbedrift har en samlet opbevaringskapacitet svarende til 9 måneder. Det er dermed Svendborg Kommunes vurdering, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til rådighed for den samlede husdyrproduktion.

Håndtering af gylle

Gylle håndteres i forbindelse med tømning af gyllekanaler til gyllebeholder, og i forbindelse med tømning af gyllebeholder.

Der køres desuden gylle til den ansøgte gyllebeholder fra ansøgers andre ejendomme.

Svendborg Kommune vurderer derfor, at der skal etableres en påfyldningsplads, så eventuelt spild ledes retur til gyllebeholderen.

Fastsættelse af vilkår

- *Påfyldning af gylle skal ske således, at der ikke kan ske spild uden for gyllebeholderen.*

- *Der skal etableres en tankplads ved gyllebeholderen, som indrettes med fast bund og afløb til gyllesystemet. Afløbet skal være dimensioneret således, at større spild kan opsamles.*

Anvendelse af farlige stoffer

Opbevaring og håndtering af olie, olieholdige produkter samt kemikalier kan udgøre en risiko for forurening af jord, grundvand mv.

Ansøger har oplyst at der ikke opbevares pesticider, dieselolie, spildolie eller kemikalier på ejendommen. Ansøger har ligeledes oplyst at al affaldshåndtering sker efter Svendborg Kommunes affaldsregulativ.

Det vurderes i det efterfølgende, om der skal fastsættes vilkår til opbevaring og håndtering af olieholdige produkter og kemikalier.

Olie og olieholdige produkter

Svendborg Kommune har vedtaget retningslinjer for, hvordan olietanke og tankpladser skal indrettes. Formålet med retningslinjerne er at beskytte jord og grundvand mod forurening med olie. Det fremgår af retningslinjerne, at disse gælder ved nyetablering og udskiftning af tanke og tankpladser. Da der ikke opbevares dieselolie på ejendommen, stilles der ikke vilkår til dette.

Kemikalier

Opbevaring af bekæmpelsesmidler, rester herfra samt tom emballage skal følge reglerne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler²⁰. Da der ikke opbevares kemikalier på ejendommen stilles der ikke vilkår omkring dette.

Spildevand

Ansøger har beskrevet at der ikke vaskes maskiner eller sker anden forurening af faste pladser, der kræver bortledning til tæt opsamlingsbeholder.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at de generelle regler er tilstrækkelige i forhold til at sikre, at jord, grundvand og overfladevand ikke påvirkes væsentligt i forhold til håndtering af bortledning af vand fra faste pladser.

Forebyggelse og begrænsning ved uheld

Det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at husdyrbruget skal indrettes og drives sådan, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne.

Nord for placeringen af den nye gyllebeholder ligger der et naturområde i en afstand af 80 m. For at beskytte dette naturområde i forhold til risikoen for forurening med flydende husdyrgødning ved f.eks. driftsuheld, skal der etableres en vold rundt om den nye gyllebeholder jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Volden vurderes at være tilstrækkelig i forhold til at forebygge og begrænse uheld med flydende husdyrgødning.

²⁰ Bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler, BEK nr. 1569 af 19. december 2022 med senere ændringer (bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen).

Se afsnit om "Afstandskrav".

Egenkontrol og Overvågning

Ansøger har redegjort for egenkontrol i ansøgningsmaterialet.

- Gødningsregnskab
- Produktionsopgørelser
- Driftsregnskab

Derudover føres logbog på den eksisterende gyllebeholder, hvilket er kontrolleret i forbindelse med de regelmæssige miljøtilsyn. Svendborg kommune vurderer, at egenkontrollen er tilstrækkelig.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Svendborg Kommune skal - ud over kravet om anvendelse af BAT i forhold til ammoniakemission – sikre, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

I det omfang, hvor forurening ikke kan undgås, skal det sikres, at der er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der anvendes bedst tilgængelig teknik på husdyrbruget. Vurderingen er baseret på, at der bl.a. anvendes naturlig ventilation, der reducerer energiforbruget til staldanlægget. Samtidig opgøres energi- og vand- forbruget årligt på husdyrbrug, hvilket også anses som BAT.

Svendborg Kommune vurderer, at der ikke skal stilles vilkår til dokumentation af de nævnte tiltag. Overdækning af gyllebeholdere med fast overdækning er ligeledes BAT. Der er stillet vilkår herom i afsnittet "Drift af staldanlæg".

Offentlig høring

Svendborg Kommune vurderer, at ansøgningen efter husdyrbruglovens § 16 b om tilladelse af husdyrproduktionen på Sortemosevej 2, 5883 Oure ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet, og ansøgningen er derfor ikke omfattet af husdyrbruglovens regler om udvidet offentlighed (jf. lovens § 56).

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Svendborg Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget kan godkendes.

Udvidelsen vil ikke medføre en væsentlig genepåvirkning af landskabelige værdier, natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning, jord, grundvand og overfladevand, og lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Ansøger har redegjort for at der anvendes bedst tilgængelig teknik (BAT) med udgangspunkt i management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning. På den baggrund konkluderer kommunen, at der anvendes BAT til at forebygge og begrænse eventuel miljøpåvirkning.

Samlet set vurderer Svendborg kommune, at det miljøgodkendte husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det omkringliggende miljø.

BILAG

Bilag 1.	Miljøansøgning og opbevaringskapacitetsberegning
Bilag 2.	Oversigtskort – placering af bygninger
Bilag 3.	Støj

**Ansøgning om miljøtilladelse
af
kvægproduktionen
på
Sortemosevej 2, 5883 Oure**

1 OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

Ejendommens adresse:	Sortemosevej 2, 5883 Oure
Matr.nr.:	7a Lakkendrup By, Gudbjerg
CVR nr.:	21 38 40 70
CHR:	17338
Ejer og ansøger:	Henrik Terkelsen, Bøllemosevej 21, 5892 Gudbjerg Mail: terkelsen.dairy@gmail.com Mobil: 20 89 64 07
Konsulent:	Max Jakobsen Miljørådgivning E-mail: mib@maxjakobsen.eu Mobil: 31 34 07 17

Indholdsfortegnelse

1	Oplysninger om ansøger og ejerforhold	1
2	oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	3
2.1	Indledning.....	3
2.2	Indretning og drift af anlæg.....	3
2.2.1	Produktionsareal i eksisterende stald	3
2.2.2	Ny gyllebeholder.....	4
2.2.3	Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.....	4
2.2.4	Nudrift og 8-års drift.....	5
2.3	Afstandskrav	5
2.4	Lokalisering og landskab.....	6
2.5	Gener	6
2.5.1	Lugt	6
2.5.2	Støj fra anlæg og maskiner	7
2.5.3	Lys	8
2.5.4	Fluer og skadedyr	8
2.5.5	Støv	8
2.5.6	Transport	8
2.6	Driftsforstyrrelser og uheld	9
2.7	Affald og kemikalier	10
2.8	Ammoniak.....	10
2.8.1	Naturområder	11
2.8.2	Øvrige naturområder.....	12
2.8.3	Samlet konklusion naturområder.....	13
3	Egenkontrol.....	13
	Bilag 1 – Oversigt over anlægget.....	14
	Bilag 2 – Opbevaringskapacitet	15

2 OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

2.1 Indledning

Henrik Terkelsen, Bøllemosevej 21, 5892 Gudbjerg, ansøger om miljøtilladelse til at etablere en gyllebeholder på landbrugsejendommen Sortemosevej 2, 5883 Oure.

Der er indsendt IT-ansøgningsskema nr. 248.456 til Svendborg Kommune via husdyrgodkendelse.dk

Bedriftens ejendomme

Ansøger har også husdyrproduktion på følgende ejendomme:

- Bøllemosevej 21, 5892 Gudbjerg (kvægproduktion)

Ejendommene drives teknisk og driftsmæssigt adskilte og der er ikke miljømæssigt overlap med andre ejendomme med husdyrbrug. Det er derfor kun ejendommen på Sortemosevej 2, der er omfattet af den konkrete ansøgning.

2.2 Indretning og drift af anlæg

Der foretages ingen ændringer i den eksisterende kostald på ejendommen. Produktionsarealet er således uændret. Der opføres en ny gyllebeholder på ejendommen.

Gyllebeholderen skal bruges til opbevaring af husdyrgødning fra bedriftens produktion af kvæggylle.

På bilag 1 er der et oversigtskort over bygningernes placering og anvendelse.

Nedenfor følger en gennemgang af det produktionsareal, der er i stalden.

2.2.1 Produktionsareal i eksisterende stald

Der ændres ikke på det eksisterende produktionsareal i den eksisterende kostald.

Der er tale om en sengestald med fast gulv uden ajledræn.

Produktionsarealet udgør 1.032 m².

Der er tale om ét stort stalddrum, og produktionsarealet kan beregnes, som følger:

$$(36,2 \text{ m} * 24,8 \text{ m}) + (16,4 \text{ m} * 8,2 \text{ m}) = 898 \text{ m}^2 + 134 \text{ m}^2 = 1.032 \text{ m}^2.$$

På bilag 1 er produktionsarealet vist.

2.2.2 Ny gyllebeholder

Der opføres en ny gyllebeholder med fast overdækning (PVC-dug).

Dimensioner på gyllebeholder:

Diameter: 36 meter

Elementhøjde: 5 meter

Sidehøjde over terræn: 2,5 meter

Højeste punkt (PVC): 9 meter

Kapacitet: 5.000 m³

Overfladeareal: 1.020 m²

Gyllebeholderen skal bruges til opbevaring af husdyrgødning fra bedriftens produktion af husdyrgødning.

I afsnit 2.3 er gyllebeholdernes placering i forhold til faste afstandskrav beskrevet og i afsnit 2.4 er gyllebeholderens påvirkninger i landskabet beskrevet.

2.2.3 Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Der produceres kvæggylle og dybstrøelse på bedriftens ejendomme, og der er følgende opbevaringsanlæg til rådighed:

Gyllebeholder, Bollemosevej 21:	4.000 m ³
Gyllebeholder, Bollemosevej 21*:	6.000 m ³
Gyllebeholder, Sortemosevej 61:	4.000 m ³
Gyllebeholder, Sortemosevej 2:	1.000 m ³
Ansøgt gyllebeholder på Sortemosevej 2:	5.000 m ³

Opbevaringsanlæg i alt:	20.000 m³
--------------------------------	-----------------------------

* Der ledes kun opsamlet overfladevand fra ensilageplads til denne beholder. Beholderen bruges ikke til flydende husdyrgødning, og beholderen er derfor ikke inkluderet i de efterfølgende beregninger.

Reelt set er der 14.000 m³ opbevaringskapacitet til rådighed til opbevaring af flydende husdyrgødning, da gyllebeholderen med en kapacitet på 6.000 m³ på Bollemosevej 21 kun anvendes til opsamlet overfladevand. Derfor indgår denne gyllebeholder ikke i beregningerne.

På bilag 2 er der lavet en beregning af den årlige produktion af husdyrgødning.

I henhold til § 6 i husdyrgødningsbekendtgørelsen skal husdyrbrug råde over opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne om udbringningstidspunkter m.v.

Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders produktion.

På bilag 2 fremgår det, at 9 måneders opbevaringskapacitet svarer til 17.832 m³.

Med den ansøgte gyllebeholder kommer ansøger til at råde over opbevaringskapacitet på samlet set 14.000 m³. Ansøger har endvidere adgang til at leje gyllebeholdere med en opbevaringskapacitet på mindst 4.000 m³. Dermed er der opbevaringskapacitet til mindst 9,0 måneder.

På den baggrund vurderes det, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den ansøgte produktion.

2.2.4 Nudrift og 8-års drift

Inden for de seneste år er der ikke foretaget ændringer af husdyrbruget, der har medført ændrede ammoniak- og lugtemissioner. Derfor er produktionsarealerne i nudriften og 8-årsdriften de samme, og beregningerne er således identiske for nudriften og 8-årsdriften.

2.3 Afstandskrav

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. husdyrbruglovens kap. 2 (§§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel 1.

Tabel 1. Afstande ift. § 6 og 8.

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	> 50 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer	> 15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	> 15 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom	> 15 meter	15 meter
Naboskel	> 30 meter	30 meter
Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Sortemosevej 1)	90 meter	50 meter
Nærmeste samlede bebyggelse (Sortemosevej 10)	540 meter	50 meter
Nærmeste byzone (Gudme)	ca. 2 km	50 meter

Den ansøgte gyllebeholder ligger ca. 75 meter fra et § 3-beskyttet vandhul, og opfylder dermed ikke afstandskravet på 100 meter. Nedenfor er der redegjort for valg af placering af gyllebeholderen og ansøgt om dispensation til overskridelse af afstandskravet på 100 meter.

Vedrørende ny gyllebeholder og afstandskrav

Den nye gyllebeholder ligger ca. 75 meter fra et vandhul nord for gyllebeholderen.

Dispensationsansøgning til overskridelse af afstandskrav til vandhul

Placeringen af den nye gyllebeholder er valgt, så den ligger hensigtsmæssigt i forhold til ejendommens eksisterende gyllebeholder, og logistikken omkring fyldning og tømning af beholderen.

Den eneste alternative placering af gyllebeholderen, der opfylder alle afstandskrav, er en placering øst for ejendommens bygninger ud mod Ørbækvej.

Denne placering er fravalgt, da det vil betyde, at der skal etableres nye til- og frakørselsveje til ejendommen, og da transporterne til og fra den nye gyllebeholder vil komme til at ligge lige overfor en nabobeboelse eller ud til en større trafikeret vej (Ørbækvej).

Det mest hensigtsmæssige er at bruge de eksisterende til- og frakørselsveje til ejendommen ved den eksisterende gyllebeholder.

Der etableres en terrænregulering i form af en jordvold omkring den ansøgte gyllebeholder (jf. bilag 1). Jordvolden vil have en højde på ca. 0,5 meter, og kan dermed tilbageholde et eventuelt gyllespild.

På den baggrund vurderes det, at der ikke er risiko for væsentlig miljøskade som følge af den ansøgte placering af gyllebeholderen, når der etableres en jordvold som vist på bilag 1.

2.4 Lokalisering og landskab

Beskrivelse af den ansøgte gyllebeholder

Gyllebeholderen opføres ved en eksisterende gyllebeholder. Søjlehøjden på gyllebeholderen bliver 5 meter, hvor ca. 2,5 meter er over terræn. Gyllebeholderen etableres med fast overdækning (PVC-dug). Den totale højde på gyllebeholderen inklusiv PVC-dug er ca. 9 meter. Gyllebeholderen bygges med grå betonelementer og PVC-dugen er lysegrå.

Beskrivelse af påvirkningerne på landskabet

Ejendommen ligger udenfor områder, der er udpeget som særlige landskabelige interesse- og beskyttelsesområder. Ejendommen ligger endvidere udenfor kulturhistoriske værdifulde områder som kystkulturmiljøer, bevaringsværdige landsbyer, bevaringsværdige ejerlav og udenfor kirkebeskyttelseszoner.

Husdyrbrugets anlæg påvirker ikke fredninger og ligger udenfor fortidsminde-, strand-, klit- sø- og å-beskyttelseslinjer. Der ligger desuden ingen sten- og jorddiger i nærheden af driftsbygningerne. Den ansøgte gyllebeholder etableres i tilknytning til de eksisterende bebyggelsesarealer.

For at afskærme den ansøgte gyllebeholder etableres der afskærmende beplantning ved jordvolden. Den afskærmende beplantning vil bestå af egnstypiske træer og buske.

Ejendommens driftsbygninger vil efter det ansøgte fortsat ligge som en samlet enhed, hvor alle bygninger ligger i tilknytning til hinanden. Den afskærmende beplantning betyder, at påvirkningen af de landskabelige værdier bliver minimal.

På den baggrund vurderes det at det ansøgte ikke vil påvirke de landskabelige interesser væsentligt.

2.5 Gener

2.5.1 Lugt

I tabellen nedenfor vises lugtberegningerne i forhold til de områder og beboelser, der er nævnt ovenfor. Beregningerne er foretaget i husdyrgodkendelse.dk (skema nr. 204.458).

Tabel 2. Lugtberegninger fra IT-ansøgningssystemet (www.husdyrgodkendelse.dk). Den vægtede gennemsnitsafstand svarer til afstanden målt fra et vægtet lugtcentrum af staldanlægget til den nærmeste "kant" af nabobeboelse, byzone eller lokalplanlagte områder. Den vægtede gennemsnitsafstand er længere end den nærmeste målte afstand fra kant af stald- og/eller husdyrgødningsopbevaringsanlæg (jf. tabel 1).

Bebyggelse	Kumulativ	Model	Ukorrigeret gennemsnitsafstand (m)	Korrigeret gennemsnitsafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Sortemosevej 1	0	FMK	56,5	56,5	132,8	Ja
 Sortemosevej 10	0	FMK	100,4	100,4	610,3	Ja
 Gudme By, Gudme	1	FMK	178,7	178,7	1973,2	Ja

På ovenstående baggrund vurderes det, at alle lugtgenekrav er overholdt.

2.5.2 Støj fra anlæg og maskiner

Beskrivelse af støjkloder

Støjkloder fra landbrugsvirksomheden kan forekomme fra følgende kloder:

- Omrøring af gyllebeholder i foråret og efteråret i forbindelse med udbringning af husdyrgødning (periodisk støj).
- Eventuelt køleanlæg til mælk.
- Levering af foder.

Beskrivelse af driftsperioder

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid, som ansøger definerer som tidsrummet 06.00-18.00.

I tabel 3 nedenfor er driftsperioderne for de enkelte støjkloder vist.

Tabel 3. Oversigt over støjkloder og driftsperioder.

Støjkilde	Driftsperiode			
	Nudrift		Ansøgt	
	Driftstid/døgn (t)	Periode på år	Driftstid/døgn (t)	Periode på år
Malkeanlæg (kompressor og vakuumpumpe)	04.00-07.00 15.00-18.00	Hver dag	04.00-07.00 15.00-18.00	Hver dag
Påfyldning af gyllevogn v. udbringning*	4 min pr. 1/2 time 06.00-23.00	apr-maj (5 dg.) aug-sep (2 dg.)	4 min pr. 1/2 time 06.00-23.00	apr-maj (5 dg.) aug-sep (2 dg.)
Levering af foder*	15 min i tidsrummet 05.00-07.00	Hver dag	15 min i tidsrummet 05.00-07.00	Hver dag
Levering af gylle til gyllebeholder*	2,5 min pr. 1/2 time 06.00-18.00	Kun hverdage	2,5 min pr. 1/2 time 06.00-18.00	Kun hverdage

* Der er ingen af disse tre aktiviteter, der vil være sammenfaldende indenfor den samme halve time.

Beskrivelse af tiltag mod støj

Der er p.t. ikke køer på ejendommen, og det er tvivlsomt, om der kommer til at være andet end kvier på ejendommen i fremtiden. For at have størst mulig fleksibilitet i produktionen er der dog søgt om malkekøer og kvier på ejendommen.

Køleanlægget til mælk er nævnt som eventuel støjkilde. Det vurderes dog, at der ikke vil være væsentlige støjgener herfra, da køleanlægget sidder indenfor.

Levering af foder foretages i tidsrummet 05.00 til 07.00 og tager 15 minutter pr. gang. Foderet læsses af på foderbordet, der er placeret indendørs ved staldens nordvendte side. På den baggrund vurderes det, at der ikke vil være væsentlige støjgener forbundet hermed.

Påfyldning af gyllevogn i forbindelse med udbringning af gylle, er en periodisk støj der strækker sig over ganske få dage om året. Der er tale om én påfyldning pr. halve time á 4 minutters varighed pr. gang. Påfyldning af gyllevogn foretages på østsiden af gyllebeholderne. Der er tale om en periodisk støj, der strækker sig over ganske få dage i foråret og sensommeren. På baggrund af placeringen af påfyldningsstedet, afstanden til nærmeste nabobeboelser og tidspunktet for den periodiske støj, vurderes det, at der ikke vil være

væsentlige støjgener forbundet hermed. Det er i den sammenhæng også vigtigt at påpege, at der er tale om periodisk støj ganske få dage om året.

Fyldning af gyllebeholderen med gylle fra andre ejendomme på bedriften foretages udelukkende på hverdage i tidsrummet 06.00 til 18.00. Der vil maksimalt være én påfyldning pr. halve time á ca. 2,5 minutters varighed pr. gang. På den baggrund vurderes det, at der ikke vil være væsentlige støjgener forbundet hermed.

Alle generelle krav vedrørende støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderer ansøger, at det ikke er nødvendigt med specielle tiltag for at sikre omboende mod støjgener. Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi.

2.5.3 Lys

Der er vågelys i stalden om natten. Dette lys er dog meget begrænset, da det udelukkende skal bruges til, at dyrene kan orientere sig om natten.

Der er ingen kraftige udendørs lyskilder, og der er dermed ingen stærke generende lyskilder, som kan genere naboer.

2.5.4 Fluer og skadedyr

Generel beskrivelse af skadedyr

Generelt lægges der vægt på en hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Forekomst af skadedyr forebygges blandt andet ved daglig oprydning og fjernelse af gødning, halm og foderrester.

Beskrivelse af gener fra fluer

Der er ingen fluegener fra husdyrbruget. I det omfang det er nødvendigt, vil der blive foretaget fluebekæmpelse i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Beskrivelse af rottebekæmpelse

Hvis der opstår problemer med rotter, vil bekæmpelse ske i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

2.5.5 Støv

Der kan forekomme støvgener ved den daglige håndtering af foder m.m. Dette vurderes dog ikke at have en væsentlig påvirkning på naboerne da det håndteres inde i stalden. Desuden er staldanlægget placeret hensigtsmæssigt i forhold til nærmeste nabobeboelser, hvor der er driftsbygninger imellem nabobeboelser og indgange til staldanlægget, der ligger på modsatte side af driftsbygningerne i forhold til den nærmeste nabobeboelse. Desuden er der en relativ stor afstand til nabobeboelserne.

2.5.6 Transport

Transport til og fra ejendommen sker via Sortemosevej, og det vil ikke blive ændret som følge af det ansøgte.

Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med husdyrgødning og levering af foder.

På dage med udbringning af husdyrgødning kan der være en rimelig stor trafik.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid, men der kan også være tidspunkter med øget trafik på og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Det forventes at omkring 10-20 % af transporterne vil ligge uden for tidsrummet 07.00-18.00.

Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt, og det vurderes, at der ikke vil opstå gener som følge af transport. Transporternes antal og art er vist i tabel 4 nedenfor.

Tabel 4. Oversigt over antal transporter til og fra ejendommen.

Art	Antal transporter/år nudrift	Antal transporter/år ansøgt	Transporter pr. uge/måned efter udvidelse	Tidspunkt
Afhentning af mælk*	365	365	1 transport hver dag. Alle dage på vilkårligt tidspunkt.	kl. 00-24
Afhentning af døde dyr	20	20	1-2 pr. måned.	Kl. 7-18
Levering af foder	365	365	1 transport	Kl. 5-7
Gylle fra andre ejendomme	0	100	Jævnt fordelt over året. Kun hverdage.	Kl. 6-18
Udbringning af gylle (traktor)	20	75	Sæsonbestemt forår/efterår (4-7 dages varighed). Ikke weekender.	Kl. 6-23
Udbringning af gylle (lastbil-buffertank)	50	100	Sæsonbestemt forår/efterår (4-7 dages varighed). Ikke weekender.	Kl. 6-23
Dyr til og fra anden ejendom	78	78	Hverdage.	Kl. 7-18
I alt (gns.)	898	1.103		

* Afhentning af mælk er medregnet, da der er søgt om at have malkekøer og kvier på ejendommen. Det er dog meget tvivlsomt, om der kommer til at være køer på ejendommen igen.

Da der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen, vurderes det, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentlige gener.

2.6 Driftsforstyrrelser og uheld

Af mulige driftsforstyrrelser og uheld kan nævnes:

- Uheld med utæt gyllebeholder eller væltet gylletransport vil kunne foranledige forurening.

Med henvisning til ovennævnte følger her en beskrivelse af foranstaltninger, der er truffet for at imødegå de nævnte uheld:

- Såfremt en gyllebeholder revner eller springer læk, vil gældende lovgivning følges. Som udgangspunkt ringes der til alarmcentralen og/eller kommunens miljøvagt kontaktes.
- Gyllebeholderne tilses regelmæssigt, og der foretages 10. års beholderkontrol.
- Gylle, der ikke udbringes med selvkørende udlægger, afhentes med gyllevogn med sugepumpe.

Hvis der skulle ske uheld kontaktes miljøvagten, og der vælges de bedste oprydning- og forebyggelsesforanstaltninger, således at gene og risiko bliver mindst mulig (gyllespild kan

f.eks. opdæmmes med halmballer, jord og lign.). Alle medarbejdere er instrueret i at kontakte kommunens miljøvagt eller ringe 112 ved uheld.

2.7 Affald og kemikalier

Døde dyr

Døde dyr opbevares på fast plads og afhentes af DAKA.

Opbevaring af olie og kemikalier

Der opbevares ikke dieselolie, spildolie og kemikalier på ejendommen.

Pesticider

Der opbevares ikke pesticider på ejendommen.

Bortskaffelse af affald

Al affaldshåndtering sker i henhold til Svendborg Kommunes affaldsregulativ

- Fast affald og emballage afleveres via godkendt affaldsmottager/- transporter.

Samlet vurdering af affald

Al affald håndteres på en forsvarlig måde, der betyder, der ikke er en væsentlig forureningsmæssig risiko med virksomhedens affaldshåndtering.

På den baggrund vurderes det, at der ikke er en risiko forbundet med virksomhedens affaldsproduktion og håndtering heraf.

2.8 Ammoniak

Ammoniakfordampning fra stald og lager

Der er tale om et husdyrbrug, hvor husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg til sammen har en ammoniakemission større end 750 kg NH₃-N pr. år.

Der er derfor foretaget beregninger, der viser, at krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknologi (BAT) er opfyldt.

Den vejledende grænseværdi for ammoniaktab opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknologi er beregnet til 2.244 kg NH₃-N/år.

Det ansøgte emissionsniveau er beregnet til 2.040 kg NH₃-N/år.

Det vejledende BAT-krav er dermed overholdt.

Der er ikke anvendt miljøteknologier til overholdelse af BAT.

Kravet om maksimal ammoniakemission er opfyldt ved det anvendte staldsystem.

Der gøres opmærksom på, at den ansøgte gyllebeholder monteres med fast overdækning (PVC-dug). Der er dog tale om et frivilligt tiltag, der ikke skal stilles vilkår om i forhold til BAT.

2.8.1 Naturområder

Der er foretaget beregninger på afsætning af ammoniak på naturområder i lokalområdet.

Tabel 5. Beregning af ammoniakdeposition på naturområder.

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Nr. 5. Vandhul nord for ejendommen.	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,6	0,6	2,5	▼
Nr. 4. Mose syd for ejendom	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,3	▼
Nr. 3. Mose ved ejendom	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,1	1,1	4,4	▼
Nr. 2. Overdrev >2,5 ha	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Nr. 1. Overdrev i Natura2000	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼

Kategori 1-naturområder

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), og som samtidig indgår i udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Naturtyperne fremgår af den kortlægning Naturstyrelsen har foretaget i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er "Søer ved Tårup og Klintholm", der ligger ca. 9,7 km fra husdyrbrugets anlæg.

Det vurderes, at det nærmeste kategori 1 naturområde er et overdrevsområde, der både ligger indenfor, og samtidig er en del af udpegningsgrundlaget for det internationale naturbeskyttelsesområde. Moseområdet ligger ca. 9,9 km fra staldanlægget.

Den totale ammoniakdeposition på naturområdet er 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Dermed er kravet om maksimal totaldeposition med ammoniak på kategori 1 naturområder overholdt.

Kategori 2-naturområder

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Det drejer sig om:

- højmoser
- lobeliesøer
- heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- overdrev der er større end 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Det nærmeste kategori 2 naturområde er et overdrevsområde >2,5 ha, der ligger ca. 4,5 km nordøst for staldanlægget.

Den totale ammoniakdeposition på naturområdet er 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Dermed er kravet om maksimal totaldeposition med ammoniak på kategori 2 naturområder overholdt.

Kategori 3-naturområder

Kategori 3-naturområder er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er hede, mose eller overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, eller som er ammoniakfølsom skov.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniak vurderes merbelastninger på indtil 1,0 kg NH₃-N/ha/år ikke at have væsentlige negative konsekvenser for kategori 3-natur.

Der er et kategori 3-naturområde, der modtager en merbelastning større end 1,0 kg NH₃-N/ha/år. Det drejer sig om et moseområde ca. 70 meter nord for ejendommen.

Det ansøgte vil medføre en merbelastning på moseområdet på ca. 1,1 kg NH₃-N/ha/år og en totaldeposition på ca. 4,4 kg NH₃-N/ha/år.

Ved vurdering af om der kan stilles vilkår til maksimal merdeposition, gælder følgende (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 35 stk. 4):

- Der kan alene stilles krav om maksimal deposition, hvis naturområdet er omfattet af udpegninger **og/eller** har en høj naturkvalitet, **samt** at ammoniakbidraget fra husdyrbruget ikke er helt uvæsentligt i forhold til den påvirkning af næringsstoffer, naturområdet modtager fra andre kilder.

Der er tale om et moseområde, der er lavt målsat i kommuneplanen, og det vurderes at mosens tålegrænse ligger i det øvre interval af en tålegrænse på 20-25 kg NH₃-N/ha/år.

Baggrundsbelastningen i området er ca. 13-14 kg NH₃-N/ha/år.

Der er tale om et lavere målsat moseområde, hvor baggrundsbelastningen er lavere end mosens tålegrænse. Dette sammenholdt med den totale ammoniakdeposition fra husdyrbruget vurderes, ikke medfører en væsentlig tilstandsændring af mosen.

2.8.2 Øvrige naturområder

Udover kategori 1, 2 og 3 naturområder ligger der et § 3-beskyttet vandhul nord for ejendommen. Vandhullet er ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition.

Da der er tale om et § 3-beskyttet vandhul, skal det vurderes, om der er risiko for en væsentlig tilstandsændring af det pågældende vandhul som følge af den planlagte udvidelse.

Eutrofe vandhuller omgivet af dyrkede marker er generelt ikke sårbare overfor ammoniaktilførsel fra husdyrbrugsanlæg.

Vandhullers hydrologi påvirkes af de tilstødende marker og påvirkes dermed direkte af gødsningen af markerne. Dermed kommer der et ikke ubetydeligt bidrag med kvælstof fra de omkringliggende marker.

Det ansøgte vil medføre en merbelastning på vandhullet på mindre end 1 kg $\text{NH}_3\text{-N/ha/år}$.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af det konkrete vandhul.

2.8.3 Samlet konklusion naturområder

Der er ingen kategori 1 og 2 naturområder, der modtager en total ammoniakdeposition på mere end hhv. 0,0 kg $\text{NH}_3\text{-N/ha/år}$ og 0,0 kg $\text{NH}_3\text{-N/ha/år}$

Der er et moseområde, der modtager en merbelastning på ca. 2,8 kg $\text{NH}_3\text{-N/ha/år}$. Der er tale om et lavere målsat moseområde, hvor tålegrænsen vurderes ikke at være overskredet.

Af øvrige naturområder, der hverken er kategori 1, 2 eller 3 naturområder, er der ingen naturområder, der modtager en merbelastning over 1 kg $\text{NH}_3\text{-N/ha/år}$.

Ved vurdering af om der kan stilles vilkår til maksimal merdeposition, gælder følgende (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 35 stk. 4):

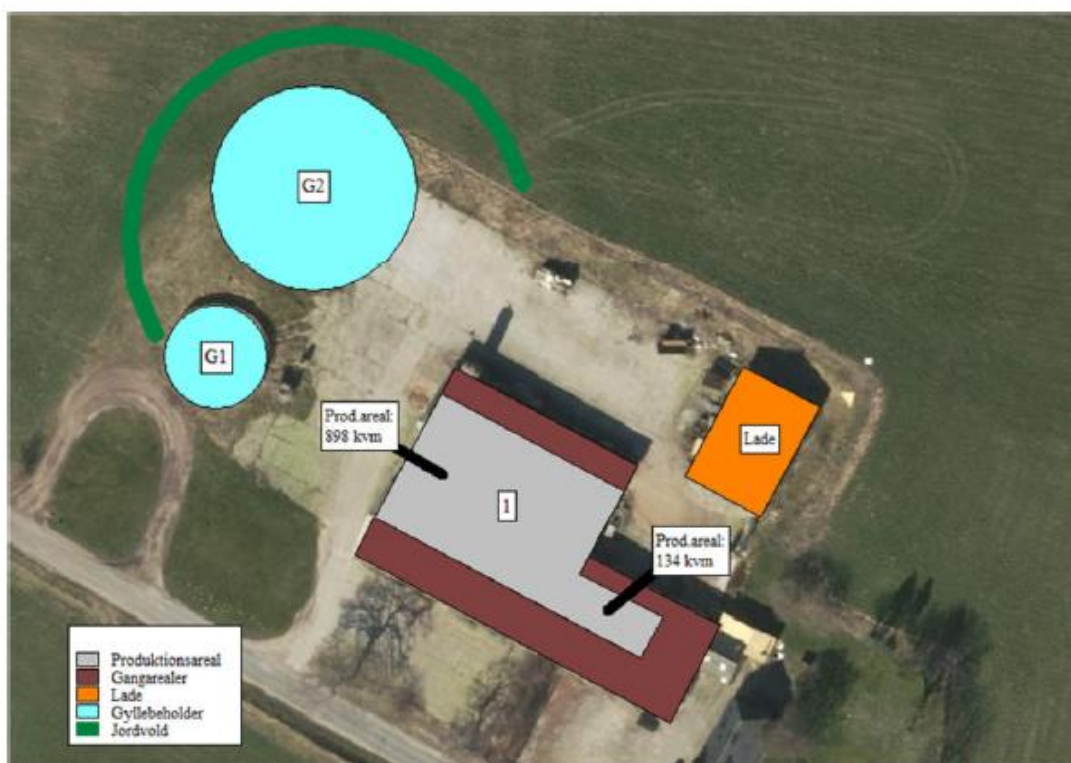
- Der kan alene stilles krav om maksimal deposition, hvis naturområdet er omfattet af udpegninger **og/eller** har en høj naturkvalitet, **samt** at ammoniakbidraget fra husdyrbruget ikke er helt uvæsentligt i forhold til den påvirkning af næringsstoffer, naturområdet modtager fra andre kilder.

På ovenstående baggrund vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen ikke vil medføre en tilstandsændring af sårbare naturområder.

3 EGENKONTROL

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, produktionsopgørelser og driftsregnskab samt egne løbende registreringer.

BILAG 1 - OVERSIGT OVER ANLÆGGET

Figur B1. Plantegning og oversigtskort.

Tabel B1. Oversigt over ejendommens anlæg i relation til figur B1.

Nr.	Anlæg	Produktionsareal	Produktion	Beskrivelse
1	Kostald	898 m ² (36,2 m * 24,8 m) 134 m ² (16,4 m * 8,2 m)	Malkekoer, kvier og stude	Sengestald med fast gulv (ingen ændringer)
G1	Gyllebeholder	255 m ² (overfladeareal)		
G2	Gyllebeholder	1.020 m ² (overfladeareal)		

BILAG 2 – OPBEVARINGSKAPACITET

Vedhæftet som et særskilt bilag.

Bilag 2. Bøllemosevej 21-opbevaringskapacitet

Dyretype	Staldtype	Antal	Gylle ton pr. år	Dybstr ton pr. år	Gylle ton pr. år i alt	Dybstr ton pr. år i alt
Årskøer, tung race	Sengestald, gylle (drænet gulv, alleafløb)	520	33,20	0,00	17264	0
Årskøer, tung race	Dybstrøelse (spalter ved foderbord)	170	14,60	12,90	2482	2193
Årskøer, tung race	Dybstrøelse (hele arealet)	35	0,00	16,40	0	574
Årsopdræt (0-6 mdr.)	Dybstrøelse	250	0,00	1,89	0	473
Årsopdræt (23-24)	Dybstrøelse	25	3,27	5,18	82	130
Årsopdræt (6-23 mdr.)	Sengestald, gylle (kanal, linespil)	450	6,44	0,00	2898	0
Gødningsproduktion i alt					22726	3369

Spildevand og overfladevand			
	kvm overflade	kbm vand pr. kvm	
Vand fra befæstede arealer (kalvehytter og møddingsplads)	3000	0,7	2100
Frdrag for overdækning af gyllebeholder	2625	-0,4	-1050

Gødningsproduktion inklusiv vand fra befæstede arealer og frdrag for overdækning af gyllebeholder	23776
---	-------

Nødvendig opbevaringskapacitet til 9 måneders produktion	17832
--	-------

Opbevaringskapacitet til rådighed	
Gyllebeholder, Bøllemosevej 21 (fast overdækning)	4000
Gyllebeholder, Sortemosevej 61 (fast overdækning)	4000
Gyllebeholder, Sortemosevej 2	1000
Gyllebeholder, Sortemosevej 2 (ansøgt) (fast overdækning)	5000
Lejede gyllebeholdere	4000
Opbevaringskapacitet i kbm	18000
Opbevaringskapacitet i måneder	9,1

Beregningerne er foretaget ud fra normtal 2024:
<https://anivet.au.dk/forskning/sektioner/husdyrernaering-og-fysiologi/normtal/>

Endvidere henvises der til Landbrugets byggeblad nr. 95.03-03

Bilag 2. Oversigtskort – placering af bygninger

Bilag 3. Støj

Kildestyrker

Der er i beregningerne anvendt følgende kildestyrker, driftstider og betingelser for kilderne:

Nr.	Støjkilde	Kildestyrke dB(A)	Bemærkning
1	Omrøring af gyllebeholder	100	Støjmåling af lastbil med ca. 1000 omdrejninger. Gennemført af tidligere Grontmij/Carl Bro i november 2010 for Svendborg Kommune.
2	Påfyldning af gyllevogn/lastbil ved udbringning fra nærmeste gyllebeholder	103	Støjdatadatabogen. Traktorer, kørsel med svag acceleration svarende til 10-20 km/t Støj fra lastbiler, målinger 2008, Rapport nr. 21-3, Miljøstyrelsens Referencelaboratorium, Støjmålinger, Delta. Lastbil med hastighed 10-20 km/t.
3	Levering af gylle til nærmeste gyllebeholder	103	Støjdatadatabogen. Traktorer, kørsel med svag acceleration svarende til 10-20 km/t Støj fra lastbiler, målinger 2008, Rapport nr. 21-3, Miljøstyrelsens Referencelaboratorium, Støjmålinger, Delta. Lastbil med hastighed 10-20 km/t.

Driftstid

Ansøger har redegjort for følgende driftstider:

Støjkilde	Driftsperiode			
	Nudrift		Ansøgt	
	Driftstid/døgn (t)	Periode på år	Driftstid/døgn (t)	Periode på år
Malkeanlæg (kompressor og vakuumpumpe)	04.00-07.00 15.00-18.00	Hver dag	04.00-07.00 15.00-18.00	Hver dag
Påfyldning af gyllevogn v. udbringning*	4 min pr. ½ time 06.00-23.00	apr-maj (5 dg.) aug-sep (2 dg.)	4 min pr. ½ time 06.00-23.00	apr-maj (5 dg.) aug-sep (2 dg.)
Levering af foder*	15 min i tidsrummet 05.00-07.00	Hver dag	15 min i tidsrummet 05.00-07.00	Hver dag
Levering af gylle til gyllebeholder*	2,5 min pr. ½ time 06.00-18.00	Kun hverdage	2,5 min pr. ½ time 06.00-18.00	Kun hverdage

* Der er ingen af disse tre aktiviteter, der vil være sammenfaldende indenfor den samme halve time.

Det er ligeledes oplyst at omrøring af gylle foretages ca. 15 minutter hver time i dagtimerne.

Svendborg Kommune er enig i, at ovenstående oplysninger angiver de primære støjkilder

Der er på baggrund af ansøgers oplysninger om driften af de primære støjkilder udregnet procentvis driftstider på baggrund af referenceperioderne svarende til 8 timer, 1 time og ½ time i henholdsvis dag, aften og nat-perioden. Driftstiderne fremgår af den efterfølgende tabel.

Kildedata					
Nr	Navn/type	Lydeffekt	Driftstid [%]		
			dag/8 timer	aften/1 time	nat/½ time
K01	Omrøring af gyllebeholder	100 dB(A)	25		
K02	Påfyldning af gyllevogn ved udbringning fra r	103 dB(A)	13	13	13
K03	Levering af gylle til nærmeste gyllebeholder	103 dB(A)	8		8

Transmissionsvej mellem kilde og beregningspunkt

Beregningen af støj i omgivelserne afhænger af en række faktorer f.eks. afstand, afskærmning osv. Beregningsmodel kan korrigere for afstand mellem kilde og beregningspunkt, afskærmning af kilden, hårdt eller blødt terræn og refleksion ved kilden.

Forudsætningerne for beregningen af støj ved de omkringliggende boliger fremgår af de efterfølgende tabeller.

Sortemosevej 1:

Transmissionsvej					
Referencepunkt R1					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekterende, lodret flade ved kilden
K01	Ja	Ja	200	Blød	Nej
K02	Ja	Ja	200	Blød	Nej
K03	Ja	Ja	200	Blød	Nej

Sortemosevej 5.

Transmissionsvej					
Referencepunkt R2					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekterende, lodret flade ved kilden
K01	Ja	Nej	200	Blød	Nej
K02	Ja	Nej	200	Blød	Nej
K03	Ja	Nej	200	Blød	Nej

Resultat

Resultatet af den gennemførte beregning fremgår af det efterfølgende:

Sortemosevej 1:

Beregningsresultat									
Referencepunkt R1									
Kilde	Kilde	Lydeffekt	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
nr.	navn/type	dB(A)		dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Omrøring af gyllebeholder	100	Ja	25			27		
K02	Påfyldning af gyllevogn ved	103	Ja	13	13	13	27	27	27
K03	Levering af gylle til nærmeste	103	Ja	8		8	25		25
total							31	27	29

Sortemosevej 5:

Beregningsresultat									
Referencepunkt R2									
Kilde	Kilde	Lydeffekt	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
nr.	navn/type	dB(A)		dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Omrøring af gyllebeholder	100	Ja	25			37		
K02	Påfyldning af gyllevogn ved	103	Ja	13	13	13	37	37	37
K03	Levering af gylle til nærmeste	103	Ja	8		8	35		35
total							41	37	39

Vilkårsfastsættelse

For at sikre, at de fastsatte støjgrænser overholdes med beregningernes usikkerheder tillagt (+/- 5dB), er det nødvendigt at foretage begrænsning af driftstiden for flere af støjklenderne jf. den efterfølgende tabel.

Støjkilde	Støjdæpende foranstaltning
Omrøring af gylle	Omrøring i forbindelse med udbringning af gylle må forekomme i dagtimerne på hverdage mellem kl. 7-18 og på lørdage mellem kl. 7-14.
Levering af gylle	Levering af flydende husdyrgødning til gyllebeholderne må ske to gange i timen af 2,5 minutters varighed i dagtimerne mellem kl. 7-18 på hverdage, lørdag mellem kl. 7-14.

Pålæsning af gylle til f.eks. gyllevogn	Pålæsning af flydende husdyrgødning til f.eks. gyllevogn/lastbil må ske to gange i timen af 4 minutters varighed i tidsrummet 7-18 på hverdage og lørdag mellem kl. 7-14. Der må desuden læsses gylle to gange i timen mellem kl. 22-23 af 4 minutters varighed på lørdage mellem kl. 14-18 og på søn- og helligdage mellem kl. 7-18. Mellem kl. 6-7 må der læsses en gang af 4 minutters varighed.
---	--

Resultat af beregning vilkår i forhold til driftsperioder:

Resultatet af den gennemførte beregning fremgår af det efterfølgende:

Sortemosevej 1:

Referencepunkt R1									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Omrøring af gyllebeholder	100	Ja	25			27		
K02	Påfyldning af gyllevogn ved	103	Ja	13	13	8	27	27	25
K03	Levering af gylle til nærmeste	103	Ja	8			25		
total							31	27	25

Sortemosevej 5:

Beregningsresultat									
Referencepunkt R2									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Omrøring af gyllebeholder	100	Ja	25			37		
K02	Påfyldning af gyllevogn ved	103	Ja	13	13	8	37	37	35
K03	Levering af gylle til nærmeste	103	Ja	8			35		
total							41	37	35